ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4365 ԳՈՒԼԻՍ 1/14 1900 ՇԱԲԱԹ 17 ԱՊՐԻԼ, ԷՎԷԼ, 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4365

درعلیه ده غلطه ده (آرمولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Ղրշ
» » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրկ.
» » » վեցամսեայ	20	»
Դրամի փոխարէն փոստոյի դրոշ կ'ընդունուի, դրոշի փոյրը 100 դրուշի հաշուով։	115	

Տեղական բոլորաձեւի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ԱՌՁԵՌՆ ԴԱՐՄԱՆԸ

Ընկերային-կրօնական ամէնէն մտահոգիչ կացութեան մէջ կը գտնուինք երբ վայրկեան մը մեր կղերին դաստիարակութիւնը նկատի առնենք։

Անկերգելի իրողութիւն մըն է, թէ մեր կղերը, բացի կուսակրօն վերջին արտգրութիւններէ—մասնաւորաբար քահանաները, հարազատ տիպարն է մեր ազգային համայնքին, մեկմէ ծնած, մեր արիւնով սնած մեր բարքերուն հաւատարիմ պատկերացուցիչը։ Կամ ընդհանրապէս ընտանիքը մեզ, զոր մասնագէտի ձեռքը ծայրատած չէ իր յախուռն զօրութիւնը կանոնաւորելու, զոր վարպետ մը պատուաստած չէ իր բնածին ուժերը ազնուացնելու և հարստացնելու համար։ Ինքնաբոյս, ինքնասեռ ծառատունկն է այն ուրեմն ծլած կոյս անտառի մը մէջ, երբեմն խեղդուած գիսախուռ թուփերէ, երբեմն ուռճացած բարձրաբոյ պտղածառ մը, որուն վրայ թէպէտ կը տեսնուին մերթեր, բայց հակառակ տեսքին, դժբաղդաբար, թթու և վայրի են անոնք։

Հազար առաջարկներ կ'ըլլան բարեկրթելու այս ծառատունկը։ Ամենք կ'ըսեն թէ օտար կրթարանի մը մէջ պատրաստելու է զայն, ոմանք՝ հողին վրայ, իսկ միւսները թէ՝ պէտք է սերմէ հասցնել գիտական և ցեղային ընթացք մը բռնելով։

Եւ սակայն ծառատունկին ապագայքը զրաված՝ ո՛չ ոք ուշադրութիւն կ'ընէ անոր ներկային, որ իր որդակեր կամ ծամառուս ուռճացումով անօգուտ ըլլալէ զատ վնասակար ալ կը հանդիսանայ իր անտառ համայնքին։

* * *

Հարեւանցի ակնարկով մը իսկ, մեծ վիհ մը կը տեսնենք կղերին և մեր հոգեւոր պէտքերուն միջեւ։ Անցած է ալ երբեմնի սոսկ կրօնական դարը։ Ժամանակը հետզհետէ կը փոխուի, բարքերը կը նրբանան, ապրուստի միջոցներ շատոնց անձկացեր են և գիտութիւնը քիչ քիչ մուտ կը գտնէ մեր մտքերուն մէջ։ Մեր ապրուստի և միջավայրի պայմաններուն տակ բնաբղխուող բարքերը հին ոճով տէր-հայրեր չէ՛ որ փնտռել կու տան, ա՛լ իրմէ պահանջուածը միայն սովորեցնել ու պատարագել չէ։ Ժամանակը ուզել կու տայ մեր հոգեւոր պէտքերուն և ուրախութեան միջնորդ կրօնամարդ մը որ ըլլայ ստուգիւ մեր տեսիլը։

Աւետարանին կրօնքը որ աւելի քան երբեք դարուս կենցաղավարական պէտքերուն ամոքիչ կը հանդիսանայ, մեր մէջ չէ՛ ըմբռնուած այնպէս ինչպէս ըմբռնած է օտարը, և երբ մենք Արեւմուտքին քաղաքակրթութիւնը կ'ուրացընենք, զարմանքով կը տեսնենք թէ Աւետարանի կրօնքն է անոր խարխլը, այն կրօնքը որուն մենք դարեբէ ի վեր պաշտողը ըլլալու պատիւը ունինք։ Այս նոր յայտնութիւնը, որ կա՛մ հնադարեան կրօնասիրութիւնը կ'արթնցնէ, կա՛մ կրօնական զգացումներու նոր սերմեր կը ցանէ մեր մէջ, կը շեշտէ սա պարագան թէ մեզի գիտակից ու լուսաւորեալ կղեր մը պէտք է։ Կղեր մը որ մեր այլազան հոգերուն մէջ ըլլայ մխիթարող ձեռք մը, ըլլայ սփոփարար հայր մը, անձնուէր ու անձնդիր հովիւ մը, որ որբին ու այրիին արցունքը սրբէ, տնանկին ու հարուստին հետ հաւասարապէս վերաբերուի, թող անշէջաբար ու մաքրասիրտ ըլլայ, բոլորի ու մերկ գլուխ վազէ, կրօնավայել վարք ունենայ և ըլլայ ճշմարիտ քահանայ։

Շատ ու շատ տեսանք, թէ օտար կրօնածաւալներ հոն աւելի յաջողեցան ուր չկար բանիբուն քահանայ մը, ուր ներկայ կղերին վարքն ու արարքները ուժացուցեր, նողկացուցեր էին բարեպաշտ ժողովուրդը։ և օրին մէկը այս վերջինը, որովհետեւ մտային մարդը իր մէջ բացակայ էր, գինքը պիտի գտնէր օտարին գիրկին մէջ որ աւելի յանկուցիչ էր, որ գիտէր գգուել իր որդեգրեալը և անոր ուզեղին մէջ սերմեր զետեղել։

Թէպէտ չեմ գիտեր թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ ատոնց հուսկ ճակատագիրը, սակայն յայտնի է թէ օտարը շատ բեղուն տարբեր գտաւ հայ ուզեղին մէջ, կրթեց զայն և ազնուացուց և իր տարբին վրայ հովիւ ալ կարգեց։ և այսօր ալ մեր տարբերն հաստատներուն մէջ, այնքան հռչակուած տիպար կրօնականներ ունինք, ինչ որ մայր հաստատին մէջ մէկ չորրորդն ալ կը պակսի։ Զարմանալի և քիչ մըն ալ ձաղկելի չէ՞ք գաներ մեր անզգայութիւնը։

Մայրաքաղաքէն մինչեւ յետին գիւղակը, անուս կամ թերուս եկեղեցականներ գրաւած են կրօնքի ասպարէզը, որոնց անպաշար մասին մէջ ապրելու ստիպումը շատ մը ուրիշ քսմենիլի ունակութիւններ ալ հաստատած է։ Մեր այս վիճակը որքա՛ն ամօթալի է։ կը պժգանք իրաւամբ երբ կը տեսնենք թէ քահանան գրամ ետեւէն կը վազէ, թէ Ս. Խորհրդոց մեզի չափ երկիւղով չի մատնար, ուրեմն ինչո՞ւ մեղադրել ուռճացող անհատ մը որ կոյս հաւատք մը ունէր։ Սակայն որո՞ւն մտքին կ'անցնի, թէ քահանան չ'է այնքան յանցաւորը։ Թողունք թէ ծաղկոցի կրթութիւն մըն չաբեւինք իրեն, այլ չբերինք այն խղճամիտ քննութիւնը որով միայն արժան էր ընտրելիին Աստուծոյ տան մէջ սպասաւորել, այլ չբերինք այն արդար պահանջը որ գտնէ կարդացածը հակընդեր։ Եւ հիմա տգիտութիւն չէ՞ տասը չհասկցողէն պահանջել որ այդ հոգեցունց ընթերցուածներուն վեհութեան տիրանայ, թէ՝ կրօնի երկնասացիկ խորհուրդներուն թափանցէ...։

Իրողութիւնը այս է։ լաւագոյնին չգոյութենէն մենք ընտրեցինք զինքը առանց պատրաստ պատշաճ քննութեան։ Մինչին կամ տորին դասակարգի զաւակն էր այն, սնած տիրացուի հովերով, փիլոն տուինք իրեն և ըսինք աղօթէ ու օրհնէ։ հապա եթէ ինք զո՛ւրկ էր այն օրհնութենէն...։ Եւ յետոյ այն մանուկներուն պէս որոնք ձիւնէ արձան մը կը շինեն և յետոյ անհեթեթ ձեւին չհանելով կործանել կը սկսին, նոյնը չե՞նք ըներ նաև մենք։

Ատուպի արագութեամբ անհետացող առաջարկներ, որ ատեն ատեն կերեւան կղերը բարեփոխելու համար, զոմանց հետք մը կը թողուն ընթերցողներուն սրտին մէջ մինչ անդին դժբաղդ լուր մը թէ անդիտակից մարդուկ մը կը քահանայացնեն կու գայ դարձեալ սրտի մէջ զետեղել արդար բարկութիւն մը։

Ընծայարա՛ն... կ'ըսենք որպէս զի ճշմարիտ և անձնընծայ պաշտօնեաներ պատրաստենք Տիրոջը սեղանին, կարելի չէ ամբողջ սրտով չվարիլ այս գաղափարին։ Եւ նոյն իսկ համամիտ եմ անոնց որ կ'ուզեն առանց քահանայի մնալ քան լկտի ու դայթակղեցուցիչ վարքով մէկը քահանայ տեսնել։ Սակայն ո՛չ, իդեւեւ է այս առաջարկն ալ քանի որ կայ մեր մէջ գուլցած, ժանդոտած սովորութիւն մը, որ կղերին նկարագիրը խոնարհեցնելու եւ անոր բարքերը ստորնացնելու կը ծառայէ։

Գ.—Տարրական նախակրթարաններու ուսանողներուն աւանդելու է՞ընդհ. պատմութենէն զատ, Օսմանեան ազգին պատմութիւնը։ այդ ազգութիւնը կազմող բազմազան ցեղերու և անոնց բնաւայրերուն մասին համառօտ ծանօթութենէ մը յետոյ, անհրաժեշտ է խօսիլ Օսմանեան ցեղին ծագման, զարգացման, ընդհանուր նկարագրին, արշաւանքներուն ու երկրակալութեան, անոր հին և նոր գօրութիւնները կազմող տարրերուն, քաղաքակրթութեան, օրինաց, անտեսական, ընկերական ու ընտանեկան վիճակին, արուեստից, գեղարուեստից, վաճառականութեան, գիտութեանց, աշխարհաշինութեան և մահմետական կրօնքին՝ անոր ձեռքէ տարածման պարագաներուն վրայ։ Պէտք է միանգամայն կենսագրական ծանօթութիւններ տալ մխիթանց յաջորդող Վեհ. Սուլթաններուն ու երեւելի արանց վրայ։ յիշատակել ճշգիւ այն մեծամեծ դէպքերը որոնք ազդեցութիւն ունեցած են Օսմանեան ազգին յառաջդիմութեան վրայ։ Օսմանեան պետութեան արդի հղօրութիւնն ու բարգաւառումը նոր նոր բարենորոգմանց ձեռքէ՝ մանաւանդ շնորհիւ ներկայ մեր Վեհ. Սուլթանին։ և այս ոգւով հասկացել 1839ի և 1856ի Խաթթը Հիւմայուններուն խմաստը։ մեր ազգին վայելած կրօնական ու կրթական առանձնաշնորհումները, վերջին քառորդ դարու մէջ Օսմանցւոց ջանքն ու յառաջդիմութիւնը կրթական գործին մէջ և ընդհանուր մտաւորականի դէպ ի այն զգացումին թէ Օսմ. Գահուն հոմանիին տակ մահմետական ազգերու տիեզերական հաւասարաչափ միութիւնը պէտք է իրագործուի։ այդ իրագործման առաջին և գեղեցիկ արդիւնքը համարիլ Դամասկոս-Եդէմի երկաթուղւոյն հսկայ ձեռնարկութիւնը։ վերջապէս մանրամասնօրէն դիտակ ընել մանուկները՝ Անատոլուի Նահանգներուն մէջ բնակող Թուրքերու շարժման դէպի վաճառականութեան ասպարէզը։

Դ.—Տարրական նախակրթարանի շրջանին մէջ Օսմանեան պատմութեան ուսումը բաւ համարելու է, նկատելով որ պատմութիւնը, ինչպէս ուրիշ ո և է առարկայ, օգտակարութեանը համար աւանդելի է, և տարրականի տղոց ի մացականութիւնը չի կրնար ընդհ. պատմութեան ոսման խմաստասիրական խորը թափանցել։ մանաւանդ որ առօրեայ հացը ճարելու համար գործի ասպարէզը կոչուած մանուկին միաքը ձրի բեռնաւորել է անոր անմիջական օգուտ չհայթայթող ուսումի մը աւանդումը։— Բարգաւոյն դասընթացքի յատուկ ընդհ. պատմութեան գիրքը երկու դիմաւոր յատկութիւն ունենալու է։ առաջին՝ իրողութիւնները ճիշդ գրուած ըլլան, երկրորդ՝ մատենագիրը նախապաշարմէն զերծ, անկողմնակալ ու պատճառի ու արդեան ներքին առնչութիւնները գըտնելու կարող ըլլայ։ հայերէն մատենագրութիւնը աղքատ, աւելի ճիշդ, չքաւոր է այդ մասին։ օտար լեզուով դրուածներու պիտի դիմենք և, եթէ կը տարակուսինք լաւագոյն պատմիչի ընտրութեան մէջ, իրարու հակառակ դրող պատմիչներ կարդալու ենք՝ դատաստան ընելը միւս մեզի վերապահելով։ Պէտք չէ պատմութիւնը իրը առասպել կարդալ և իրը ժամանց աշակերտներուն խօսիլ։

Ե.— Ընդհ. պատմութեան գրքին ընտրութենէն յետոյ դասաւանդութեան կարգը որոշելու է։— Մարդուն մերկ ու վայրենի վիճակէն այժմու քաղաքակրթեան հասնելը զարմանալիք մըն է՝ եթէ մանրամասն քննութիւն կատարել ձեռնարկենք անոր ծագումէն ցայսօր կատարած գործերուն վրայ։ հանդիստ ապրելու համար մարդ այնքան գիւտեր ըրած է, որ անոնց անուններն միայն կարող չեն բովանդակել բազմահատոր բառարաններ։ և կ'ենթադրեմ թէ այդքան անթիւ գիւտերը վեց կամ ութ հազար տարուոյ գործ չեն։ Մարդ միանգամայն խմացական զարգացում մըն ալ ունեցած է, որուն ամէնէն երեւելի և առաջին արդիւնքը եղած է կրօնքի գաղափարը, ի բաց առեալ յայտնեալ կրօնքը։ մարդուն ինքնագիւտ կրօնքին ծնունդ տուող շարժառիթը համարելու է երկիւղը անծանօթին հանդէպ։ երկիւղը առ տակաւ թանձրացեալ առարկայ մը կը դառնայ, և մարդ հզօրագոյն էութիւն մը կը շինէ մտաբ՝ անոր ապաւինելու համար։ ասկէ ծնած են աստուածները։ Պրահմանութիւնը ամէնէն տարեմուտ կրօնքը համարուած է, իբրեւ գիւտ մարդոց։ Հնդկաստանի մէջ տարածուած այս կրօնքը արժանի է ուսումնասիրութեան այն աչակերտներուն համար, որոնք կոչում ունին գրագէտ, գիտուն, դաստիարակ, եկեղեցական, խրմբագիր կամ ասոնց նման ըլլալ։ պրահմանութեան մէջ fասդերու (դասակարգ) եւ մահով Ներվնայնին հետ միանալու ուսումնասիրութիւնները շատ հետաքրքրական ու հրահանգիչ են զարգացեալ մտքերու համար։

Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՄԵՆ ՊԱԼԱՏԷ

ԲԱՐԻԶ, 8 Յուլիս

Փոքր Պալատին դիմաց գեղեցկօրէն կը բարձրանայ Մեծ Պալատը վայելուչ, գեղեցիկ և հսկայ։ Ասոր գրաւած տարածութիւնը փոքրին հնգապատիկը ըլլալուն, երկուքին համար ծախսուած 25 միլիոն ֆրանքին 18 միլիոնը անոր ծախսուած է։

Շէնքը շրջապատուած է պարտէզներով ու կը բաղկանայ չորս գլխաւոր մասերէ։ Ճակատի մասը, որ 240 մէթր երկայնութիւն և 19 մէթր լայնութիւն ունեցող քառանկիւնի մըն է։ ետեւի մասը, որ հարիւր մէթրի չափ հեռուն կը դըտնուի ու առջեւի մասէն քիչ մը նուազ տարածութիւնով ուրիշ հսկայ քառանկիւնի մըն է։ այս երկու մասերն ալ իրարու միացած են կողմնակի շէնքերով, իրենց մէջտեղ պահելով ընդարձակ հրապարակ մը, (Halle) որ ապակեայ հսկայ կամարաձեւ տանիքով մը ծածկուած է։

Շէնքին հսկայութեանը պատճառաւ, անոր շինութիւնը յանձնուած էր մրցման մասնակցող ամէնէն աւելի յայտնի ու կարող երեք ճարտարապետներու։ ու այս երեքին հսկողութեամբ ու շատ մը Հռոմի Մրցանակը (Prix de Rome) շահող նշանաւոր արուեստագէտներու աշակցութեամբ կառուցուած հրաշակերտ մըն է Մեծ Պալատը, որ Փոքր Պալատին հետ բարձրանալով Փրանսական արուեստին պատիւը, գեղարուեստից պատմութեան հրաշալիքներու բաժնին մէջ իր մասնաւոր տեղը պիտի ունենայ։

Հոս սիւները, արձանախումբերը աւելի հսկայական համեմատութիւն մը ունին ու անոնց թիւը աւելի շատ է։ Սիւները Յոնական ոճի գլխաւոր ձեւերը պահելով, սիրուն յաւելումներ ալ ունին խոյակներուն ու մասնէքներուն վրայ, ու առանձինն կը ներկայացնեն շէնքին ամենագեղեցիկ կտորներէն մէկը։

Գլխաւոր ճակատին ճիշդ մէջտեղը մուտքին մոթիվը կայ որ յառաջամասը մը կը կազմէ, ու զոյգ զոյգ սիւներուն մէջ գտնուած երեք բացուածքներուն համապատասխան, հինգ մէթրի չափ ետեւէն կը բացուին երեք գեղեցիկ, քանդակեալ դուռներ։ Շէնքին այս յառաջամասին քովերէն կը սկսի երկու սիւնաշար որոնք մէջտեղի մուտքի մոթիվը կը միացնեն ծայրի մասերուն, շէնքին բուն պատը կը գտնուի սիւներէն հինգ մէթր մը ետեւ, ու այսպէսով կ'ունենանք սիւնապարդ երկու ճեմելիք որոնք ճակատին կու տան մասնաւոր շքեղութիւն մը, գեղեցկագիտական ամենաբաւ համեմատութիւնները պահելով։

Մեծ Պալատին արձանները, արձանախումբերը կը կազմեն անոր արուեստագիտական, յատկանշիչ, բացատրող մասը, որոնք պատշաճ ձեւերով կերտուած ու կարգաւ դասաւորուած կ'ըսեն քեզի շէնքին ինչի յատկացած ըլլալը։ ու թերեւս ասոր համար է, որ ճակատին կողմը բըռնաւ արձանագրութիւն չկայ։

Երկու կողմի իւրաքանչիւր սիւնաշարերու մէջ կը տեսնենք չորսական արձաններ նստած յատկանշական դիրքերու մէջ ու զանազան դիմագծերով, որոնք կը ներկայացնեն Քամոնքի, Եգիպտական, Յունական, Հռոմէական, Մէջին դարու, Վերածնութեան Տասնըմեկերորդ և Տասնըհիններորդ դարերու արուեստները։ Արձաններուն ետեւ, պատին վերի մասին մէջ, գունաւոր նուրբ մոզաիքէ պատկերներ յօրինուած են, որոնք արձաններուն ներկայացուցած արուեստի զանազան գըլխաւոր շրջաններուն պատմութիւնը կը ներկայացնեն իրենց գլխաւոր դիրքերուն մէջ։

Քամոնքի կամ Քիմը արուեստը ցուցնող արձանին համապատասխան մոզաիքէ պատկերին մէջ կը տեսնենք կռատուն մը ու արձանագործ մը որ պրոմեթեական արձանի մը գլուխը կ'ուրուագծէ։

Ասկէ յետոյ կու գայ Ասորական եւ Եգիպտական արուեստը ցուցնող արձանը ու համապատասխան մոզաիքէ պատկերին մէջ կը նշմարենք քանդակագործ մը որ հսկայի մը արձանը շինելու զբաղած է։ անոր քով եգիպտական հսկայ սփինքս մը սայլի վրայ բեռցուած։ ասոր ետեւ կ'երեւայ Իսիսի տաճարին սիւնազարդ մասը, որուն սեմին վրայ մումիաներու նկարիչը կը զբաղի մեհենագրերը։

Երրորդ արձանը կը ներկայացնէ յունական արուեստը։ Մոզաիքէ պատկերին մէջ կը տեսնենք շինուելու վրայ եղող տաճարի մը սիւները, որոնց առջեւ քարերգակ բանաստեղծը աստուածներու աղերս մը կը կարդայ, մինչ իրեն քով Փիդիաս իր Ոլիմպիական Արամազդը ուարտելու վրայ է։ Աւելի խորը կը նշմարուի Պարթենոնը, ու աւելի առջեւը Թանակրայի նկարէն անօթիները և արձանիկները, որոնց քով կան Երաժշտութիւնը և Պարը ներկայացնող դէմքեր։

Զորրորդ արձանով կ'անցնինք Հռովմէական արուեստին ու մոզաիքէ պատկերը մեզ կը ցուցնէ այն յաղթ շինութիւններէն մէկը, զորս յաղթական ազգը կը կանգնէր ամէն տեղ ուր կ'երթար։ Նաեւ թատերական, դիմագրական, ճարտարական արուեստները ու երկրագործութիւնը ներկայացնող արձաններ, ու վարի խմբանդրիներուն մէջտեղ ալ ճարտարապետութիւնը, նկարչութիւնը, քանդակագործութիւնը, երաժշտութիւնը ներկայացնող մարմարեայ արձաններ։

Որովհետեւ Մեծ Պալատին մէջտեղի ընդարձակ հրապարակը պիտի ծառայէ մեծ ձիարշաւական մրցմանց, ասոր համար գլխաւոր ճակատին երկու ծայրերը, տաւարին մաքուր ու չոր կլիման հրաշալի կերպով ներգործեց անոր։ Ռոսս ո՛չ միայն ապաքինեցաւ, այլ նաեւ ըստ որում գեղանսեկ բաղաքը անոր ժպտեցաւ Բիմպլրլի մէջ իր ադամանդասուզութեան առաջին օրերէն իսկ, մեծափարթամ հարստութեան մը խարիսխները հաստատեց։ Այն ատեն, իր սովորական յամառութեամբ վերադարձաւ Անգլիա և աւարտեց իր ուսմանց շրջանը Օքսֆորտի մէջ։ Մատենադարան յաճախող ընթերցասէր մը չէր։ Իր համալսարանական կեանքը աւելի ընկերակա՛ն եղաւ քան մտաւորական։ Որոշեալ ժամանակին մէջ ստացաւ իր աստիճանագրերը ու վերադարձաւ Ափրիկէ։ Այս մանրապէսը արժանի է յիշատակութեան, ո՛չ միայն անոր համար որ լոյս կը սփռէ Պ. Ռոսսի նկարագրին վրայ, այլ և վասն զի ատորեւ պիտի տեսնուի թէ իր արդիւնքը ունեցաւ անոր ա՛յն տենչանքներուն մէջ՝ որոնց նպատակկէտն էր ցեղի միութիւն անգլիերէնի միջոցաւ։

Մ. Վ. Թ. ՍԹԷՆ

(Շարունակելի)

—)(2)(—

ՍԷՍԻԼ ՌՈՍՍ

(«Բրվիու օվ Ռիվիուզ»էն թարգմանուած)

2.—Հակապատկեր մը։ — Տարբերութիւններ կան այս երկու բարեգործներուն միջեւ, ինչպէս բնական է այնպիսի մարդերու միջեւ՝ որոնց մէկը հաւատայ ամենակալ Աստուծոյ, համայն մարդկութեան հօր, իսկ միւսը սկեպտիկ մը միայն ըլլայ։ Մէկը զինուոր մըն էր, միւսը ադամանդագործ մը։ Մէկը հրամայած էր բանակներու և բանակցութիւններ կը վարէր երեք ցամաքամասերու մէջ։ Միւսը պարզապէս միլիոն մը շահած էր Հարաւ-Ափրիկեան նոր երկիրներուն մէջ։ Սակայն և այնպէս, անոնք կը ճանչնային զիրար ու հաւատք ունէին իրարու վրայ։ Ու այս վստահութեան մէջ՝ զոր Կորսոն ունէր Ռոսսի վրայ, կը կայանայ ամենալաւ պատասխանը այն զրպարտութեան՝ որ կը պատերացնէ այս մեծ Ափրիկեցին իբր սակարանի պարզ միլիոնատէր մը կամ անխղճ մեքենայիչ մը։

3.—Մարդու մը վեհութիւնը։ —Սէսիլ Ռոսս-այս պահուս թէեւ նսեմացած ըլլայ ուժամապէս իր փառքը, ձեյմսընի ձախող արշաւանքէն յետոյ, բրիտանական կայսրութեան ամէնէն մեծ անձնաւորութիւնն է, երկուքէ զատ, ամէնէն մեծ մարդը՝ մէկէ ի զատ։ Թագուհին ու թագուհւոյն նախարարապետը միայն բարը կը հանդիսանան քան ափրիկեան կայսրութեան հիմնադիրը, ամենուն կարծիքով, Մեծին Բրիտանիոյ մէջ թէ անկէ դուրս։ Պ. Ռոսսի յետոյ կու գայ Պ. Զէյմսըրլէն իբր չորրորդ։ Պ. Ռոսս այնչափ բարձր է Պ. Զէյմսըրլէնէ՝ որ կարող եղաւ անմուռնչ ընդունիլ Խարդրգարանին պարսաւանան մէկ նախատինքը, փրկելու համար այս վերջինը այնպիսի պայթիւնէ մը՝ որ կրնար վտանգել անոր քաղաքական ասպարէզը, և այս՝ առանց ինքն իսկ վնասուելու սոյն զոհողութեան երեսէն։ Պ. Ռոսս ա՛յն ատեն զգաց թէ տագնապալից օրերու մէջ կը գտնուի, և երբ նշաւակ եղաւ դաւն աղէտներու, հանրութիւնը ա՛յն ատեն զգաց թէ ի՞նչպիսի մեծ մարդ մը հասած էր Հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Մրրի՛կն է որ կ'ապացուցանէ նաւուն ամրակառոյց ըլլալը, ո՛չ թէ ծովուն հանդարտութիւնը։ Պարտութեան ու նուաստացուցի գծնդակ փորձը կրեցէն յետոյ անոր ժամանակակիցները հակցան թէ ի՞նչպիսի մարդ էր ան։ «Իմ ասպարէզս դեւս նոր կը սկսի»։ Ահա այս խօսքը արտասանեց, կ'ըսեն, արշաւանքէն յետոյ նաւ մտած պահուն, երբոր կը մէկեր խորհրդարանական քննութեան «երաշտութեան դիմագրելու» համար։ Ու դէպքերը գլեցին անցան իր յոյսերը։ Դիւրին էր իրեն դիտել յաղթանակ մը՝ եթէ անուանէր կասկածելի հաւատարմութիւն ունեցող պաշտօնակից մը, սակայն այս դժնդակ փորձութեան մէջ նախընտրեց լռիկ մնիլ հանդուրժել բոլոր այն նողկալի ամբաստանութիւններուն՝ որոնք կը տեղային իր վրայ։ կամ ա՛յն է որ չուզեց ստել, ինչպէս ուրիշները կը ստէին առանց խղճահարութեան, կամ այն է որ չուզեց լքել ա՛յն մարդիկը՝ որոնք մասնակից էին իր վստահութեան։ Ու այսպէս, այն երկարատեւ փորձը՝ որուն ենթարկուած էր, գինքը նշանաւոր հանդիսացուց իբր այնպիսի մարդ մը՝ որուն կարելի էր վստահիլ դաղտնիք մը պահելու և իր բարեհամբերը պաշտպանելու մասին։ Ուստի արշաւանքին «անմոռութեան» ամէնէն պայծառ արդիւնքը եղաւ պարզապէս ո՛չ թէ ընդլայնել իր տեսողութեան ասպարէզը, այլ ամբողջ աշխարհի տալ բարձրագոյն դասդավար մը իր քաջութեան նկատմամբ։ Իր բնագաւառը եկած էր դատուելու համար իբր սոսկ Ափրիկեցի մը, վերստին մեկնեցաւ Ափրիկէ իբր ամէնէն նշանաւոր պետական մարդը Մեծին Բրիտանիոյ։

4.—Հնարամիտ միլիոնատէր մը։— Պ. Ռոսս հնարամիտ միլիոնատէր մըն է։ Շատ միլիոնատէրներ կան աշխարհի մէջ։ բայց, նման այն ուսեալ խմաստակին՝ որ իր գըլխուն գագաթին վրայ այնքան գիրք դըրած վիճակին մէջ՝ չմոլանալեց իր ուղեղը...՝ միլիոնատէրը ընդհանրապէս այնչափ դրամ կը դիզէ իր գրպանին մէջ՝ որ իր գլխուն մէջ բնաւ տեղ չի մնար հնարամտութեան։ Ինսան շատ անգամ կը պատահի որ միլիոններ ժառանգող մարդիկ իրենց հարստութիւնը անվթար կը պահեն երեւակայութեան պերճանքին անձնատուր ըլլալու չափ դիւրակեցութեամբ հանդերձ, մինչդեռ իրենք միլիոններ շահող մարդիկ այս ճիգով մաշեցուցած են իրենց մտային բոլոր կարողութիւնները։ Արդ՝ Պ. Ռոսս ի ծնէ միլիոնատէր մը չէ։ Լոյս աշխարհ եկաւ եթէ ոչ անարծաթ՝ դէթ ժողովրդապետի մը ամէնէն փոքր որդւոյն տարատմ կացութեան մէջ։ Իր կեանքի նախաբայլին մէջ ոչ ոք ձեռնտու եղաւ անոր։ Պարտաւորեցաւ ընդհատել իր ուսմանց ընթացքը Օքսֆորտի մէջ ու Հարաւային Ափրիկէ երթալ, խուսափելու համար այն անողոք ախտէն՝ որ կպած էր իր թոքերուն։ Անգլիայէ մեկնած ժամանակ այնչափ ապկաղ էր՝ որ զինքը դարմանող բժիշկը կ'ըսէր թէ հազիւ տարի մը կրնայ ողջ մնալ, նոյն իսկ Ափրիկէի հարաւակողմը։ Բայց ափրիկեան դաշտավայրին մաքուր ու չոր կլիման հրաշալի կերպով ներգործեց անոր։ Ռոսս ո՛չ միայն ապաքինեցաւ, այլ նաեւ ըստ որում գեղանսեկ բաղաքը անոր ժպտեցաւ Բիմպլրլի մէջ իր ադամանդասուզութեան առաջին օրերէն իսկ, մեծափարթամ հարստութեան մը խարիսխները հաստատեց։ Այն ատեն, իր սովորական յամառութեամբ վերադարձաւ Անգլիա և աւարտեց իր ուսմանց շրջանը Օքսֆորտի մէջ։ Մատենադարան յաճախող ընթերցասէր մը չէր։ Իր համալսարանական կեանքը աւելի ընկերակա՛ն եղաւ քան մտաւորական։ Որոշեալ ժամանակին մէջ ստացաւ իր աստիճանագրերը ու վերադարձաւ Ափրիկէ։ Այս մանրապէսը արժանի է յիշատակութեան, ո՛չ միայն անոր համար որ լոյս կը սփռէ Պ. Ռոսսի նկարագրին վրայ, այլ և վասն զի ատորեւ պիտի տեսնուի թէ իր արդիւնքը ունեցաւ անոր ա՛յն տենչանքներուն մէջ՝ որոնց նպատակկէտն էր ցեղի միութիւն անգլիերէնի միջոցաւ։

Մ. Վ. Թ. ՍԹԷՆ

(Շարունակելի)

չէնքին պատկին վրայ պիտի դրուին հակայական խմբանդրիներ, որոնց մէջ քառասնի տարբեր երկանիւ կառք մը, Անմահութիւնը ներկայացնող կին մը ու ժամանակը խորհրդաւորող ալեւոր թեւաւոր ծերունի մը որ կառքին առջեւէն թեւատարած կ'ընթանայ. ասոնք պիտի կազմեն անոց գլխաւոր մոթիվները։

Ասկէ յետոյ հինգերորդ մոզաիք պատկերի մը վրայ կը տեսնենք նուրբ սիւներով շէնքի մը կտորը, փայտաներ, գորգեր որոնք արաբական արուեստը կը ցուցնեն։

Միւս սլինաշարին քովն ալ կարքով արձաններու մոզաիք պատկերներ կան որոնք նուիրուած են արուեստի մեծագեղ շրջաններուն։ Մոզաիք պատկերներու շարքը կը վերջանայ տասնիններորդ դարու արուեստը ցուցնող այլաբանական դէմքով մը, որ ձեռքը պակ մը բռնած կ'անցնի, վերջացող դարուն պատկանող մեծ անուններու առջեւէն երթալ պանալու համար նոր սիսկլիք քսաներորդ դարուն մէջ։

Մուտքի կեդրոնական մասին երկու քովերը գտնուած այս արձաններէն ու մոզաիք պատկերներէն զատ, նոյն իսկ մուտքի մասին վրայ կան չորս արձանախումբեր հինգական մէկը բարձրութեամբ որոնց երկուքը վարը, իսկ միւս երկուքը շէնքին բարձր մասին վրայ կը գտնուին։ Վարի արձանախումբերէն մէկը կը ներկայացնէ արուեստագէտին յուզումը իտալ գեղեցկութեան առջեւ։ Արձանագործ մը մէկ կողմ կը վերցնէ յուշիկ, մանկամարդ կնոջ մը դէմքը ծածկող քօղը, ու անիկա կ'երեւայ զգեխէշ ծաղիկի մը պէս, իբր ամէնէն կատարեալ, գեղեցիկ տիպարը ստեղծագործութեան։ Արուեստագէտը յանկարծակիի եկած ետ կ'ընկրկի ծայրայեղ հիացումի շարժումով մը։ Ասկիա իրական գեղեցիկ տիպարին առջեւ զգացուած ներշնչումը կը բացատրէ։ վարի միւս արձանախումբն ալ կը բացատրէ մտքի ներշնչումը։ Արուեստագէտ մը նստած է երազոտ դիրքի մը մէջ ու մտիկ կ'ընէ բանաստեղծութեան մուսան որ իր ականջին կը խօսի, ու իրեն կը ներշնչէ գործը զոր իր տենդոտ ձեռքերը պիտի մարմնաւորեն։

Վերի արձանախումբերէն մէկը կը ներկայացնէ Աթենասը, Իմաստութեան ու Արուեստներու աստուածը, որուն տարքին առջեւ կայ Վատիկանի հմտաւոր անգլուխ արձանը։ Ասոր դիմաց միւս արձանախումբին մէջ կը տեսնենք ծըպտուն դէմքով կին մը որ խաղաղութիւնը կը պատկերէ, անոր առջեւ երկպառակութիւնը, Ատելութիւնը ներկայացնող արձան մը կայ շղթայուած ու քովն ալ հանգարը ցուցնող մանկասակ պատանի մը, որ այլ ևս անօգուտ եղող սուրերու խուրձ մը կ'առնէ կը տանի։

Վերը յիշուածները ամբողջ դլխաւոր ճակատը զարդարող արձանները, արձանախումբերն էին։ ասոնցմէ զատ կողմնակի ու ետեւի ճակատներուն վրայ ալ ուրիշներ կան։ Կողմնակի կամարաձեւ դռուներէն մէկուն վերեւը կը տեսնենք այլաբանական բարձրաքանդակ մը որ կը ներկայացնէ «Արուեստից և Գիտութեան մեծարանքը քսաներորդ դարուն»։ Արձանագործութիւնը և Նկարչութիւնը ներկայացնող կիներ դրան կամարին երկու կողմերը ընկղմնած շնորհալի կերպով կը նային, Արձանագործութեան քով կանգնած է Ճարտարապետութիւնը իր կարկինով և գծագրական բացուած թղթով մը, որուն վրայ կ'երեւան գեղարուեստից երկու Պալատներուն յատակագիծերը։ յետոյ կու գայ Բանաստեղծութիւնը ձեռքը քնար մը բռնած. ասոնց դիմացը կայ Գիտութիւնը ներկայացնող կին մը ու քովիկը մանուկ ոգի մը որ քօղ մը մէկդի կ'ընէ ու ճանաչներու մէջ կ'երեւայ 1900 թուականը։ Այս դրան վերեւ շէնքին կատարի վրայ երկու խմբանդրիներ ալ կան որոնցմէ մէկը Գիւերը, իսկ միւսը Արշալոյսը կը պատկերեն։ Վերջինին մէջ կը տեսնենք մայր մը որ իր մանկիկին կը ցուցնէ երկնակամարին այն կողմը ուրկէ պիտի ծագի արեւը, մէկը օրուան զով այգը, իսկ միւսը՝ մանկիկը, կեանքի արշալոյսը դէմ առ դէմ։

Պալատին եռուի ճակատը որ ավընիւի մը վրայ կը նայի, կը ներկայացնէ ոչ նուազ սիրուն ու զարդարուն ճակատ մը զոյգ զոյգ սիւներէ բաղկացեալ երկու սիւնաշարերով որոնց մէջտեղ կը գտնուի այս կողմի դուռը։

Դրան վերեւ կը տեսնենք հսկայաձեւ մուսաներ, ու նկարչութիւնը, երաժշտութիւնը, Բանաստեղծութիւնը, Պատմութիւնը, Քանդակագործութիւնը Միտալներու փորագրութիւնը և գիտութիւնը ներկայացնող արձաններ։

Այս կողմի սիւնաշարներուն ետեւ, պատի վերի մասին մէջ կը տեսնենք բաղմագոյն հարթաքանդակներ, որոնք իննսուն մէջը երկայնութեան մը վրայ Արուեստին պատմագրութիւնը կը ներկայացնեն, պատմական շաքով ու կարեւոր բոլոր մանրամասնութեամբ։ Մեծարժէք ու թանկագին աշխատութիւն մըն է ասիկա և երկար ջանքերու, հմտութեան արդիւնք։ Այս կողմը դրան վրայ յարմար տեղ մը, խոշոր տառերով հետեւեալ արձանագրութիւնը կը կարդանք. «Այս յիշատակերը նուիրուած է Ֆրանսական Հանրապետութեան կողմէ ի պատիւ Ֆրանսական Արուեստին»։

Իրօք փառաւոր, արժանի յիշատակարան մը այս պալատը, Ֆրանսական արուեստին Պատիւը բարձր պահելու ու դայն մշանջենաւորելու համար, որուն մէջ հիմակ ցուցադրուած են անթիւ գեղարուեստական գործեր, որոնց վրայ համառօտ ակնարկ մը յառաջիկայի առթիւ։

Յ. ԿՈՄԻԿԵԱՆ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Չինու դէպքեր

Անգլիոյ խորհրդարանը.— Տպաւորութիւնը Լոնտոնի մէջ.—Ընդհանուր կացութիւնը.—Ռուսիա.—Մ. Նահանգները.—Ճաբոն։

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին երկուշաբթի օրուան նիստին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը, Սըր Ա. Պարթլէթի մէկ հարցումին պատասխանելով յայտարարեց.

«Ճաբոնի կառավարութիւնը կը ծանուցնէ թէ կարելի եղածին չափ շուտով զինուոր պիտի ղրկէ Չին, այնպէս որ արդէն հոն ունեցած իր զինուորներուն թիւը քսան հազարի պիտի բարձրանայ։ Գալով այն խնդրին թէ Անգլիա առաջարկած է Ճաբոնի ծովի վրայ դայն պաշտպանելու, եթէ պատերազմին ատեն հարկ ըլլայ, ատոր համար ալ կը յայտարարեմ թէ այդ տեսակ երաշխաւորութիւն մը ո՛չ տրուած և ոչ ալ խնդրոյ առարկայ եղած է։»

Սըր Հէնրի Բէմփլէյ Պէնրմէն նոր տեղեկութիւն ուզեց Չինու դէպքերուն վրայ։ Պ. Պրոտրիք պատասխանեց.

«Բէքինէն առնուած տեղեկութիւնները որոնք չինական աղբիւրէ են, և որոնք արդէն հրատարակուեցան, ցոյց կու տան թէ օտար դեսպանատուններուն ընդդիմութիւնը մեծ տպաւորութիւն մը գործեր է յարձակողներուն վրայ։ Պատճառներ կան յուսալու թէ Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին նախկին նախագահ Չինկ իշխանը իր բոլոր ազդեցութիւնը կը բանեցնէ՝ օտար դեսպանատունները պաշտպանելու համար՝ Թուան իշխանին և Գոքսըրներուն դէմ։ Թիէն-Չինէն առնուած տեղեկագիրներ ցոյց կու տան թէ ամէն վայրկեան նոր նոր ճակատամարտներու կը սպասուի, և անտարակոյս միջազգային զինուորները պիտի կրնան պահել իրենց դիրքը։ Թաքուի մէջ ալ ժամէ ժամ ճաբոնական նոր զինուորներու կը սպասուի։ Հնդկաստանի զինուորները շարթուս վերջերը պիտի սկսին Չին հասնիլ։ Հիմա հանդարտութիւն կը տիրէ Եանկ-Չէի մէջ, բայց Անգլիա նաւային նոր այժեր կը յառաջացնէ գետին վրայ, որպէս զի կարող ըլլայ բարեկարգութիւնը պահպանելու։»

Պատերազմական նախարարութեան խորհրդական Պ. Ռիխմոնտ պատասխանելով Բիլքինկիքն գնդապետին մէկ հարցմանը, յայտարարեց թէ 1895էն ի վեր անգլիական տուներ Չինու ծախած են 71 խոշոր թնդանօթ՝ 11,740 ռումբերով, 123 դաշտային թնդանօթ՝ 49,400 ռումբերով և 297 խոշոր-նկեղ՝ 4,228,400 փամփուշտներով։ Գերման տուն մը անցեալ տարի Չինու ծախեց 460,000 մաւզէրան հրացան՝ երեք միլիոն փամփուշտներով։ Անգլիական տուներու հաղորդած թիւը յայտնի չէ, վասն զի երկու տուներու մասակարարածը միայն կը պարունակէ։

Գանձային նախարար Պ. Պալֆուր ծանոյց Երեսփ. Ժողովին թէ Չին ղրկուելիք զինուորներուն համար յաւելուածական վարկեր պիտի ուզուի։

—Լոնտոնէն հետեւեալը կը գրեն Տեպպի.

«Շաբաթ իրիկուն, կիրակի և երկուշաբթի Չինէն առնուած տեղեկութիւնները քիչ մը մեղմեցին այն յոռի տպաւորութիւնը զոր ուրբաթ օրը առաջ բերաւ՝ Բէքինի բոլոր Եւրոպացիներուն սպաննուած ըլլալու լուրը որ բարեդադարար սուտ էր։ Չինական գործերու խիստ հմուտ անձ մը որուն կարծիքը հարցուցած էի, ըսաւ.—«Գրեթէ հաւանական կ'երեւայ որ յուլիս 3ին տակաւին կանգուն մնացած էին երկու դեսպանատուններ, որ ապաստանած էին Եւրոպացիները՝ դէմ դնելով յարձակողներուն և այս վերջիններն ալ շատ թոյլ կերպով կը յարձակէին։ Խիստ գոհացուցիչ իրողութիւն մըն է այն լուրը թէ Եւրոպացիները ողջ էին յուլիս 3ին։ բայց յարձակողներուն թոյլ ընթացքը կրնայ երկու պատճառ ունենալ։ կամ վհատութիւնը Պոքսըրներուն որոնք կը յուսային շուտով յաղթել Եւրոպացիներուն, և կամ անօթութեամբ անձնատուութեան բռնադատել Եւրոպացիները որոնց չէին կրնար յաղթել բռնի ոյժով։ Հիմա կարելի չէ գիտնալ թէ Պոքսըրները այդ երկու պատճառներէն որո՞ւն կը հպատակին։ Այն իրողութիւնը սակայն թէ Եւրոպացիները տակաւին ողջ են, աւելի մեծ պատճառ մըն է աւելի շուտով անոնց օգնութեան փութալու համար։ Եթէ արտաքին օգնութիւն մը չըլլայ, կրնայ ըլլալ որ օտարականներուն համակիր կուսակցութիւնը յաջողի ետ մղել Պոքսըրները և զսպել շարժումը։ այդ պարագային փրկութիւնը բնաւ տարակոյս չի վերցներ։ Միեւնոյնը պիտի ըլլայ նաև այն պարագային մէջ, երբ Պոքսըրները միայն գործիք մը եղած ըլլան, և զանոնք գրգռողներն ալ Տէրութեանց համաձայն գործողութենէն վախնան, որով շարժումը դադրի վերէն եկած հրամանով մը։ Այս վերջին ենթադրութիւնը սա կէտով միայն կ'արդարանայ թէ Շանկայէն առնուած լաւագոյն լուրերուն կը զուգադիպի կապարեալ համաձայնութիւնը Տէրութեանց, որոնք առանց բացառութեան, պաշտօն կը յանձնեն Ճարոնի անմիջական կերպով գործել և կը պատրաստուին առանց թաքուն նպատակի աջակցել անոր։»

—Թիէն-Չինէն կը գրեն յուլիս 2 թուականով.—Չինացի այն սուրհանդակը որ Բէքինի անգլիական դեսպանին յունիս 19 թուական նամակը բերաւ, կը յայտարարէ թէ Նիկ զօրավարը խնամակալուհին մօտ շնորհաւորիկ եղեր է՝ Պոքսըրներուն վրայ զէնք պարսկել հրամայած ըլլալուն համար իր զինուորներուն։ Մահ զրաւվարը որ Չինացիներու յառաջապահներուն կը հրամայէ, և 10,000 զինուոր ունի, 6 մղոն հեռու կը գտնուի Թիէն-Չինէն որուն վրայ մտերս պիտի յարձակի։ Թիէն-Չինը պաշարող Չինացի զինուորներուն թիւն է 30,000։ Պոքսըրներուն մեծ մասը բերնէն լեցուող հրացաններով զինուած է։ Չինկ իշխանին ապդեցութիւնը միակ գրաւականն է օտարականներու փրկութեանը։ Պոքսըրները երեք անգամ փորձեցին գրաւել անգլիական դեսպանատունը, բայց ամէն անգամուն ետ մղուեցան մեծ կորուստներով։ Չինացի վաճառականները համակիր են օտարականներուն որոնց պաշար կը հայթայթեն ձեռքի տակ։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն յուլիս 9 թուով.—Երեք շաբաթ առաջ չինական դեսպանը հեռագրով կը խնդրէր Զէնկէն, Լի-Հունկ-Չանկէն և հարաւային Չինու միւս փոխարքաներէն՝ աշխատիլ որ Բէքինի օտար դեսպանները և դեսպանատունները ապաստանող Եւրոպացիները ապահովութեան տակ ըլլան։ Ուաշինկթընի չինական դեսպանը կը թուէր այն աղէտները որոնք առաջ պիտի գան՝ եթէ օտարականները խոչտանգուին։ Չինական դեսպանը այնպէս կ'ենթադրէր թէ իր այդ դիտողութիւնները հիմա Բէքին հասած ըլլալու են և թէ նպատակ են համոզելու չինական կառավարութիւնը որ օտարականները պաշտպանէ։ Ուաշինկթընի չինական դեսպանը հեռագրեր է նաև Զէնկի թէ մեծ վարձատրութիւններ պիտի տրուին անոնց որ օտար դեսպանատունը մէջ պաշարուած օտարականները ազատեն։ Զինկ իշխանը որ Եւրոպացիները կը պաշտպանէ, 10,000ի չափ Մանչու զինուորներ ունի իր տրամադրութեանը տակ։

—Թիէն-Չինէն կը հեռագրեն յուլիս 5 թուականով.— Չինացիները, երկկէս օրէն եռը, յարձակեցան օտար սեպհականութեանց հիւսիսային պատնէշներուն վրայ, բայց բուռն փոթորիկ մը և յորդառատ անձրեւ մը պաղեցուց անոնց եռանդը։ Գիշերը վրայ չհասած ետ մղուեցան։ Միջազգային զինուորներուն կորուստն է երեսուն մեռեալ կամ վիրաւոր։ Անգլիական Թէրիպլէ յաձաւորակին թընդանօթները մեծ ծառայութիւն մատուցին. այսօր ռմբակոծեցին չինական թընդանօթները, զորս լռութեան դատապարտեցին։ կիները և տղաք կը հեռանան Թիէն-Չինէն։

—Եոքոհամայէն 7 յուլիս թուական հեռագրի մը նայելով, տասը փոխադրանաւեր ալ պատրաստուեցան Ճաբոնական նոր զինուորներ Չին ղրկելու համար։ Մարքոյզին մէկ հրամանագիրը կ'արգիլէ Ճաբոնական ձիերու արտածումը, ծանուցանելով որ անսաստողները ծանր պատիժներու պիտի ենթարկուին։ Նիշի-Նիշի Շինպուն, Ճաբոնի գլխաւոր լրագիրը, կը կարծէ թէ շատ ուշ մեացուած է՝ Բէքինի մէջ փակուած Եւրոպացիները ազատելու համար, բայց եթէ Անգլիոյ, Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի կառավարութիւնները համաձայնին իրենց զինուորական ոյժը ազդու կերպով գործածելու, տակաւին ժամանակ պիտի ըլլայ արգիլելու Չինը բոլորովին անիշխանական վիճակի մէջ խլնալէ։

—Գերմանիոյ կայսրը, երկուշաբթի օրը բանախօսութիւն մը ըրաւ զինուորներուն Ա. նաւարաժնին որ նոյն օրը ճամբայ ելաւ դէպ ի Չին։ Վիլհէլմ Բ. ըսաւ. «Առաջին նաւարաժինն է զոր օտար երկիր կը ղրկեմ։ Մի՛ մոռնաք թէ կ'երթաք պատերազմելու խորամանկ թշնամի մը դէմ որ նոր դրութեամբ զէնքերով զինուած է։ Վրէժը լուծեցէք թաղուած դերմանական արիւնին, բայց խնայեցէ՛ք կիներուն և տղոց։ Այն առեն միայն հաղթած պիտի ըլլամ, երբ Չին յաղթուի և Ջարդերուն վրէժը լուծուի։ Զանազան ազգերու պատկանող զինուորներու պիտի ընկերանաք։ Զանացէ՛ք անոնց հետ ընկերակցական լաւ յարաբերութիւններ տանելու։»

—Նէրպուտա փոխադրանաւը՝ հնդկական հետեւակներով կալկաթայէն Հոնկ-Քոնկ հասեր է երկուշաբթի և քիչ եաքը ճամբայ ելեր է դէպ ի Թաքու։

—Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնը բանակցութիւններ կը կատարէ Քանատայի ճամբով զինուոր ղրկելու համար Չին։

—Վաւերական աղբիւրներէ առնուած լուրերու նայելով, կ'ըսէ Բեռերսպուրկէն երկուշաբթի թուականով հեռագիր մը, Ռուսիա միւս Տէրութեանց պէս՝ պիտի հաւանի որ Ճաբոն ազդու կերպով գործակցի՝ Չինը խաղաղեցնելու գործին։ Նաև Ռուսիա բնաւ չի սահմանափակեր Ճաբոնի կողմէ Չին ղրկուելիք զինուորներուն թիւը, պայմանով որ իր հաւասարութիւնը առանձնաշնորհեալ դիրքի մը մէջ չդնէ Ճաբոնը։

—Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն Մորճիկ-Բոսքի.—Մ. Նահանգաց ծովային նախարարը հրաման տուաւ Ռուսպա և Բարթոն-Ռիքօ զրկել տարադրելի բոլոր զինուորները։ Կառավարութիւնը որոշեց նաև զէնքի տակ կոչել կանոնաւոր զինուորները, ի հարկին Չին ղրկելու համար։

—Գէրմինիէն վիէննական լրագիրներուն ուղղուած կէս-պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ բոլոր տէրութիւնները համաձայնած են որ Ճաբոն բազմաթիւ զինուոր ղրկէ Չին։ Նախ զօրաբաժին մը Թաքու ցամաք պիտի ելլէ, և յետոյ ուրիշ մը։ բայց որոշուած է որ ճաբոնական այդ արշաւանքը՝ միւս Տէրութեանց հետ գործակցութեան հանգամանքը պիտի ունենայ և թէ Ճաբոն, թէեւ աւելի շատ զինուորներով կը մասնակցի Տէրութեանց հաւաքական գործին, սակայն անկէ մասնաւոր առաւելութիւն մը պիտի չկրնայ ձեռք բերել։

—Ճաբոնի մէջ զօրաբաժին մը երբ պատերազմական վիճակի մէջ ըլլայ, կը բազմանայ 7,800 հետեւակ, հեծելազօրքերու գունդ մը՝ 752 հոգի և 1,144 թնդանօթաձիգներէ՝ 54 թնդանօթներով. նաև 1299 զանազան զինուորներէ՝ ամբաշէն, ռահվիրայ եւայն։ Այդ հաշիւով ճաբոնական զօրաբաժինը կը կազմէն 9,994 զինուոր, 54 թնդանօթ և 1,541 ձի. ասոնց վրայ աւելցնելու է նաեւ առողջապահական պաշտօնեաները, հիւանդապահները, փոխադրութեան խումբերը եւայն։ Ճաբոն նախ երկու զօրաբաժին պիտի ղրկէ Չին, այսինքն 19,988 զինուոր, 108 թնդանօթ և 3,082 ձի։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓԻԹԷԼ

Սէնէքալէն կը հեռագրեն երկուշաբթի օրուան թուականով.—Իրմտրլ զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուած հետազօտիչներու խումբ մը այսօր հաստատեց թէ Պոէրները հեռացած են՝ Սէնէքալի շուրջը իրենց դրաւած դիրքերէն որոնց մէկին՝ Պիտարսպէրկ՝ Անգլիացիները տիրեցին։ Պոէրները մեծ թիւով միքսպուրկի վրայ կը քալեն և միւսները դէպ ի Բէքիթիս-Նէք, Պէթլէէմի մօտ։

—Լորտ Ռոպէրթս կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրէ Բրէթորիայէն թէ Պոէրները ժամանակ մը ի վեր երկաթուղի գիծին կը սպառնային։ Ջանալով շրջանի շարժում մը կատարել Անգլիացիներուն աջ կողմն վրայ։ Հետեւաբար մարշալը, հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը, վաներ է Պոէրները։ Անգլիացիներուն կորուստը շատ աննշան եղած է։

—Տելլի Թելեկրաֆ Լուրէնսօ-Մարքէզէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ Միտսըլպուրկէն հասած ուղեւորներու յայտարարութեանը նայելով այդ քաղաքին և Մաշատոտորի մէջտեղը մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունենալով Պոէրները փախեր են։

—Բրէթորիայէն երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ միքսպուրկի մօտ Պոէրները մեծ թիւով յարձակեր են Հընթը զրաւարին վրայ, բայց առանց դժուարութեան ետ մղուեր են։ Անգլիացիներէն տեղական մը միայն թեթեւակի վիրաւորուեր է։ Պոէրները որոնք պատերազմի դաշտին վրայ բազմաթիւ վիրաւորներ թողուցեր են, բանագնաց մը ղրկեր են անգլիական զօրավարին, որպէս զի իրենց վիրաւորները դարմանելուն ըրխտանական հիւանդանոցներուն մէջ։ Անգլիական հեծելագունդ մը երկու սպաներ ու չորս զինուորներ մեռեր և 11 զինուորներ ալ վիրաւորուեր են։ Շեթայն նախագահը՝ Բրիսթիան Տէվէթի և Օռանժի ուրիշ հրամանատարներու հետ, յուլիս 4ին մուրիէյսպուրկ գացեր է։ Պէթլէէմի և միքսպուրկի մէջտեղը։

—Բարեյուսոյ Գլուխէն յուլիս 9 թուականով ուղղուած հեռագրի մը նայելով ամէնէն անհաշտ կուսակցութեան պատկանող Աֆրիքանտէրները զանազան կեդրոններու մէջ առեւտրական Ընկերութիւններ հաստատեր են, որոնց ամէնուն դրամագլուխն է 200 000 անգլիական ոսկի։ Ասոնց նպատակն է թող չտալ որ անգլիացի վաճառականները գործ տեսնեն։

—Լորտ Ռոպէրթս ծանոյց հանքային Ընկերութիւններու ն թէ անոնց պաշտօնեաները սեպտեմբերէն առաջ և կամ աւելի կանուխ պիտի չկրնան եոհաննէսպուրկ վերադառնալ։

—Բարեյուսոյ Գլուխէն մէջ, երկուշաբթի օրը, ոսկերիչանոցը կիներէ գումարուած միթինկ մը բողոքեց Անգլիոյ այն որոշման դէմ, որով հարաւային Ափրիկէի երկու հանրապետութիւններուն պիտի տրէ և ապատամիները պիտի պատժէ։ Օր. Օլայվ Շրայնէր քննադատեց Անգլիոյ քաղաքականութիւնը և ըսաւ թէ ամօթ կը համարի իրեն Անգլիացիէ սերած ըլլալը։ Օրիորդը յայտարարեց թէ երկու Հանրապետութեանց Անգլիոյ կցուելը և Ափրիքանտէրներու վրայ եղած ճնշումը անկարելի կ'ընեն ո և է հաշտութիւն։ Օր. Շրայնէր յարեց. «Անգլիական եւրաքանչիւր գնդակ կը զարնէ բրիտանական տէրութեան սիրտին։ Պոէրներու դիակներով լեցուած ամէն մէկ խրամատ Ա. Գլիոյ պատուոյն գերեզմանն է։»

—Բարեյուսոյ Գլուխէն լրագիրները կը պահանջեն իրենց դաւաճան ձերբակալել Բարեյուսոյ նախկին նախարարներէն Պ. Թէ-Ուօթրը որ անցեալ շաբաթ օրը բանախօսութեան մը միջոցին Պ. Զէմպրլէնի վրայ յարձակեր և Հողատացիները խրախուսեր է՝ մաքառիլ երկու Հանրապետութեանց անկախութիւնը ձեռք բերելու համար։

—Սըր Ա. Միլնէր հեռագրեց Անգլիոյ գաղթական նախարարին թէ Լորտ Ռոպէրթս մինչեւ հիմա հանքերու քսան ներկայացուցիչներու արտօնութիւն տուած է՝ Եոհաննէսպուրկի վերադառնալու համար։

—Լորտ Ռոպէրթս Բրէթորիայէն յուլիս 9 թուականով հեռագրած է Անգլիոյ նախարարութեան թէ Հէյլպրոնի հրամանատար սար տեղեկագրեր է որ Օռանժի նախարարներէն Պիլեռ, Տիքսըն- վան Թոնտէն ու Քուբէր վէրկէն անձնատուր եղեր են կիրակի օրը։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի փոխարքան հեռագրեց Լոնտոն թէ Ռոժբութանայի, Կուվէրթի և կեդրոնական Հնդկաստանի մէջ կացութիւնը չատ տխուր է։ Արջառները անօթութենէ կը մեռնին. ժողովուրդը վհատած է։ Պոմպէյի մէջ քաղերան կը շարունակէ, մեծամեծ գոհեր ընելով։ Սովէ տառապող 6,013,000 հոգի ամէն օր նպաստ կը ստանան կառավարութենէն։

ԽԻՎԱՅԻ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Խիվայի արտասովոր դեսպանութիւնը որուն գլուխը կը գտնուի Խիվայի խանին գահաժառանգը՝ Սէյեիտ-Ասֆանտիար-Թուրիա, յունիս 22ին Ռուսիոյ Կայսեր ու Կայսրուհիին ներկայացաւ Բէթերհոֆի պալատան մէջ։ Խիվայի պատգամաւորութիւնը ընդունուեցաւ արքունեաց հրամանատար Պէնքէնտորֆ կոմսին կողմէ որուն առաջնորդութեամբ ներկայացաւ Զարին ու Զարուհին։ Սէյիտ-Ասֆանտիար-Թուրիա սա բանախօսութիւնը արտասանեց.

«Վեհափառ Տէր, Սէյեիտ-Ասֆանտիար-Թուրիա, Խիվայի խանին որդին և գահաժառանգը, առաջին անգամ ըլլալով պատիւ ունի Ձեր Վեհափառութեան ներկայանալու անոր մայրաքաղաքին մէջ՝ կեդրոն անոր զօրութեան և փառքին։ Ցանուն հօրս և այն ժողովուրդին զոր Աստուած յանձնած է անոր, և ի բոլոր որտէ, կու գամ Ձերդ Կայս. Վեհափառութեան մատուցանել անհուն անձնուիրութեան զգացմանց և ջերմագին երախտագիտութեան հաւատիքները՝ այն բարձր հովանիին և բարեցակամութեան համար զոր Ձեր Վեհափառութիւնը կը տածէ հօրս ու Խիվայի ժողովուրդին նկատմամբ։»

Յետոյ Սէյեիտ-Ասֆանտիար-Թուրիա Զարին մատոյց Խիվայի խանին՝ Մահմէտ-Բահիմ-Պոխտուլի լինքնագիր մէկ նամակը։ Պ. Տիվաէվ ռուսերէնի թարգմանեց Խիվայի գահաժառանգին ճառը։ Ունկնդրութենէն ետքը, Զարը ու Զարուհին՝ Սէյեիտ-Սաֆանտիա-Թուրիայի հետ գացին սրահ մը, ուր Խիվայի միւս պատգամաւորները ներկայացուցեան Նոցին Վեհափառութեանց, որոնք ապա աչքէ անցուցին Խիվայի Խանին նուէրները՝ պղպտին չորս սրահներուն մէջ սեղաններու վրայ դրուած։

Ընորհին շուրջը

ՍԷԼԱՄԼԷԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Սպանիոյ, Շուէյի ու Սեւ Լեռան դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններով, և հարիւր քսանի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՆԱԲՈԼԻի իշխանը և իշխանուհին, երէկ ժամ 7ին, Պոսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Մրէրկական ուղեւորեցան իրենց Սեալ զբօսանաւով։ Վեհ. Սուլթանը կայս. իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտին և արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշան, երէկ, Սեալ զբօսանաւը ղրկեց։ Պիւրհանէտտին էֆէնտիի հետ միեւնոյն կառքը բարձած էին նաև Թէվֆիք փաշա ու կայս. Թիկնապահ Հիքմէթ փաշա։ Կառքին կը հետեւէին պալատական հեծեալ յիսնապետներ, Պիւրհանէտտին էֆէնտի ժամ 6 ուկէսին Տոլմա Պաղչէ ժամանեց և անկէ հինգզուգաթի նաւակով գնաց Սեալ զբօսանաւը։ Նաբոլիի իշխանը, իշխանուհին և հիւրամեծար Ահմէտ Սլի փաշա նաւին սանդուխին արժանավայել պատիւներով ընդունեցին Պիւրհանէտտին էֆէնտին ու հետեւորդները և առաջնորդեցին մեծ սրահը։ Պիւրհանէտտին էֆէնտի իշխանին ու իշխանուհին հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները և կէս ժամու չափ տեսակցելէ յետոյ ողջերթի մաղթեց ու մեկնեցաւ։ Իշխանը ու իշխանուհին Պիւրհանէտտին էֆէնտին խնդրեցին իրենց շնորհակալութիւնները մատուցանել Վեհ. Սուլթանին՝ իրենց նկատմամբ եղած կայս. մեծարանքներուն համար։

—Իտալիոյ դեսպանատան գործակատարը, բոլոր պաշտօնեաները և Սեւ Լեռան դեսպանը Սեալ զբօսանաւը երթալով ողջերթի մաղթեցին իշխանին և իշխանուհին։

—Էլենա իշխանուհին որ ճարտար նկարիչ մըն է, իր գծած մէկ գեղեցիկ ջրաներկի նկարը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։

ՃԷՎԱՏ ՓԱՇԱ.— Վեհ. Սուլթանին հրամանով կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտի, երէկ Ե. զօրաբանակին հրամանատար Ճէվատ փաշայի ապարանքը երթալով Ն. Վեհափառութեան կայս. բարեւները հաղորդեց և որպիսութիւնը հարցուց։ Ճէվատ փաշա իր խորին երախտագիտութիւնը յայտնեց Վեհ. Սուլթանին այս բարձր հոգածութեանը համար և ջերմ բարեմաղթութիւններ բրաւ։ Պիւրհանէտտին էֆէնտիի կը հետեւէր սեղեկապետ Ցիափ պէյ։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ առտու, սենեկապետ Սրլիթ պէյ և պալատական բժիշկ Սայիտ պէյ ալ Ճէվատ փաշայի ապարանքը ղրկուեցան։ Ն. Բարձրութիւնը կը դարմանեն Տոքդ. Խրասանճեան էֆ. և ուրիշ բժիշկներ։

—Պէրլինի Ֆրանսական բժշկարանին ուսուցիչներէն տոքդ. Ռուման ու Լապուտատիէ որոնք ձեվատ փաշայի հետ Կ. Պոլիս եկած էն, երէկ ներկայ գտնուեցան Սէլամլիքի արարողութեան և յետոյ կայս. պալատ տրուեցան։ Հոն ծանուցուեցաւ իրենց թ. Վեհ. Սուլթանը Իր բարձր գոհունակութիւնը կը յայտնէ այն խնամքին համար զոր կը տանին ձէվատ փաշայի դարմանելու առթիւ։ Ցիրանացի երիտասարդ բժիշկները նաև արժանացան կայս. մեծարանքներու։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Պալատական պաշտօնատար Իզզէթ պէյ երէկ Պոլսոյ Շաղատակ մզկիթին Մէյրէպէն գնաց և ոչխարի միս, հաց ու դրամական պարգեւներ բաշխեց նոյն Մէյրէպէին ուսանողներուն և ազգատներուն որոնք թաքնուած Թուիլիներու ընդունելութեան Վեհ. Սուլթանին համար։

ՔԱՐԱՔԵՆԵՐԸ. — Ինչպէս կը յիշուի, մասնագիտական քննութեամբ հաստատուած էր թէ Դալաթիոյ քարափին վրայ եղեղուած քարեր կան և թէ տեղւոյն մարտատան շէնքն ալ վտանգաւոր վիճակի մէջ է։ Քարափի Ընկերութիւնը պատասխաներ է թէ քարափը բան մը չունի միայն մաքաստան շէնքին զանազան մասերը վնասուած են որոնք պիտի նորոգուին։ Ճարտարապետ Պ. Վալտրի, կ'ուրուցեցաւ, քննութիւն կատարելով տեղեկագրեր է թէ մաքաստան շէնքը վնասուած և քարափն ալ վտանգաւոր վիճակի մէջ է։ Իգտամ կ'առաջարկէ Դալաթիոյ մաստան շէնքին տակը քնելի տալ, առանց կարեւորութիւն տալու Ընկերութեան ասածին։

ՀԵՌՈԳՐԱԿԱՆ կայան մը պիտի հաստատի Պոսֆորան գիւղաքաղաքին որ Իզմիրի երկաթուղի գիծին Սուլ Հիսարը կայարանէն մէկուկէս ժամ հեռաւորութիւն ունի։

ԳՆԲԳԱԼի մէջ թթատաններ կայնողները արտօնութիւն ուզեր են չիրմատուններ հաստատելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ քարափին գոմիսէր գնացեր Հիւսէյին պէյ տեղեկագրեր է մեր ընկերաց պաշտօնարանին թէ նոր քարափին արեւմտեան նաւամատոյցի մասի ամրոցումը և այդ կողմը գտնուած մաքաստան դիմացի տեղին մէկ մասը տերս պիտի աւարտին և օգտագործուի սկսեալ շինող Ընկերութիւնը քարափի նաւահանգիստի տուրք պիտի գանձի թէ՝ այդ աւարտած մասերը, թէ կիսաւարտ տեղերը և թէ քարափի ուղեւորանգիստի համար սահմանուած շրջանակէն դուրս տեղեր հանուելիք քանքներէն քարափի ու նաւահանգիստի տուրք պիտի առնուի։

ՀԻՆԱՅԻ երկաթուղիին համար խորհելի ու Գոնեայի նահանգներուն մի քանի կուսակալներուն նախագահութեամբ եղած պատամասայց յանձնաժողովներ կազմուած են։

ՍԱԳԻՐՋԷՆ կը հեռագրեն

տալովոգրական Ընկերութեան կողմէ առաջարկուած յաւելուածը տակացոյցին համար, միանգամայն հարիւր ֆր. ի բարձրացած է առաւելագոյն քանակութիւնը այն գումարին զոր իւրաքանչիւր Ընկերութիւն պիտի վճարէ ի հարկին քարտուղար մը պաշտօնի կոչելու համար։

ՕՃԱՌ ԵՒ ԻԻԴ. —Թուրք լրագիրները ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն, ըսելով որ Պոլսոյ Քանիարտէլար Թաղին մէջ կառնուրդ իւղեր և օճառներ կը պատրաստուին որոնք բոլորովին վնասակար են առողջութեան։

ՀԵՐՔՈՒԻՄ. —Լարիսայի կառավարիչը, կ'ըսէ Իգամ, հերքած է Ամէնքի լրագիրներուն այն տուրը թէ. օմ. սահմանագուսխէն աւազակներու խումբ մը Ցունասան անցնելով, կալերու մեծ մասը փճացուցած ըլլայ։

ՄՐԳԵՂԷՆՆԵՐՈՒ մաքսատան պաշտօնեաները տասերեք պարկ էսպար գրաւեցին զորս Եալովայի Շիւքրի ու Հիւսէին մաքսէն փախցնել կ'ուզէին։

ՅՈՒՆԻՍԻ ՄԷՋ ՋԻՒՆ. —Անցեալ երկուշաբթի Սեւ Լեռան ու Հէրսէքի սահմանագլուխը քանի մը ժամ ձիւն տեղացեր է։

ՀԵԼԼԷՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ. — Պաթումի հելլենական հիւպատոս Պ. Բէքիրենոս Սկիպպ փոխադրուած է և Սկիպպի հիւպատոս՝ Եէնատիոս ալ Բրէվէզա,

ՍԻՒԷԶԻ ԶՐԱՆՑԻՆ, յունիս 1էն 27, անցած են 230 նաւ, որոնցմէ 5,953,311 ֆր. տուրք առնուած է։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախարարապետ Մուսթաֆա Ֆէէմի փաշա արձակուրդով պիտի մեկնի և անոր բացակայութեանը միջոցին Թաղրի փաշա փոխանորդաբար պիտի պաշտօնավարէ։

ՊՈՒԼԳԱՐԱԿԱՆ գործակատար Պ. Կէշով երէկ Սոֆիա ուղեւորեցաւ Արեւելեան ձեպնիցացով։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. —Լէոնիտա անուն մարդ մը երէկ ծովը նետուելով անձնասպան եղաւ։ Լէոնիտա, որ Գուլէ Գարուի կողմը սրճարան կը բանեցնէր, խանութին բոլոր գոյքերը ծախած և գոյացած դումարը խաղի մէջ կորսնցուցած էր։

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԹՈՒՏՐՈՆԸ. — Յուլիս 14ի ոստին առթիւ արտասովոր ներկայացում։ Ֆրանսական Օբէրէթի խումբը պիտի ներկայացնէ Լա Ֆիլ տիւ Թամբուր-Մաժոր (La fille du Tambour-Major)։ Մեծ արթիէզ մը՝ և երգեր Օրլոդ Սոլիլի կողմէ։

Թաստրոն Քոնֆորֆիա.—Պ. Միչչէլ Լաբրունա ալ յուլիս 14ի առթիւ օրուան արտասովոր ներկայացում մը կազմակերպած է։ Օրէրայի խումբը պիտի ներկայացնէ Լա Պոհեմ (La Bohême)։ Հանդէսին պիտի մասնակցի Տիկին Սանտրէ-Բաքառ։

ԱԶԳԱՔԻՆ

Թիֆլիսի մեր թղթակիցը հետեւեալները կը հաղորդէ մեզ.—«Սեւանայ վանքին Վանահայր Սարգիս վարդապետ նամակով մը կը յայտնէ թէ Ս. Հայրապետին հրամանով, ձեռնարկուած է հիմնովին վերանորոգելու այդ հինաւուրց մենաստանը։ Այցելուներու և ուխտաւորներու յատկացուած խարխուլ սենեակներուն և միաբանութեան դեռնախրոյ, խոնաւ ու մութ խուցերուն տեղ՝ որոնք բնակողներուն անխտիր յօդացաւ ու թոքերը կը պատճառէին, պիտի կառուցուին քարակիր նոր շէնքեր, բարձր և լուսաւոր, որչափ որ կարելի ըլլայ։ 1897ին, Թիֆլիսարնակ Պ. Աւետիս Ղուկասեանցի ծախքով կառուցուեցաւ հոն եւրոպական ոճով հոյակապ շինութիւն մը՝ որ չորս դահլիճներէ, առանձնասենեակէ մը և մեծ միջնասրահէ մը կը բաղկանայ, և որուն համար ծախսուած է մօտաւորապէս 18,000 ռուբլի։ Մենաստանին հին ձեռագիրները, տպագիր հին գիրքերը և ուրիշ գոյքեր՝ որոնք մինչեւ հիմա անխնամ թողուած էին հոս ու հոն, միանգամ ընդ միշտ ապահովելով խոնաւութենէն և անհիչ առաջ եկած փոսութիւններէն, այդ նոր շէնութեան մէջ ամփոփուած են։ Հիմա՝ հիւրերու յատուկ նոր շէնք մըն ալ կը կառուցուի, որուն համարեա բաղաքաւանական բուդաղեան եղբայրները իրենց նոր հանգուցեալ եղբօր ու բարերար Ենովք Բուդաղեանի հոգւոյն նուիրած են 2000 ռուբլի։ Կղզիին ստորոտէն մինչեւ գագաթը՝ որուն վրայ կառուցուած են երկու հնադարեան տաճարները, լայն ու հարթ պատոյսներով նոր ճամբայ մը պիտի շինուի։ Միաբանութեանց համար ալ կը կառուցուին նոր բնակարաններ, բաղկացած 10 սենեակէ և 5 նախասենեակէ, որոնց ծախքերը թեթեւցնելու համար Բաղուանական ազգայիներ նուիրատուութիւններ ըրին հետեւեալ կերպով.—Համբարձումեան Մելիքեան և Ընկ. 300ական ռուբլի, Թումայեան եղբարք 300 ռուբլի, Միքայէլ Սրամեանց Նոյնչափ, Կարապետ Լալայեանց 100 ռուբլի, Պօղոս Լուսիասեանց 200 ռուբլի, զանազան անձեր 250 ռուբլի։ Գումար՝ 1750 ռուբլի։ Ատկէ զատ, Նորայաքիտցի վաճառական Պ. Աղարէգ Վարդապարեանց յանձն առաւ վճարել երկու սենեակի շինութեան ծախքը՝ մօտաւորապէս 1000 ռուբլի։ Իսկ Բաղուցի Պ. Լիւտվիկ Սէրգէեան, մինչեւ այսօր Սեւանայ լիճին վրայ գործածուած նաւակներուն անյարմարութիւնը նկատի առնելով, խոստացաւ իր յիշատակին Սեւանայ լիճին համար բերել տալ փոքրիկ շոգենաւ մը՝ 6000 ռուբլի արժողութեամբ։

«—Այս օրերս Վաղարշապատի մէջ հետաքրքրական բայց միւնոյն ատեն արգելացի պարագաներու մէջ բանտարկուեցաւ երիտասարդ ճեմարանական տանուտէր մը Գ. Ակունի։ Ահաւասիկ իր ձերբակալման պարագաները.—Տեղական անասնաբոյժը կ'արգիլէ օտար գիւղացիի մը 48 գլուխ տաւարը տանիլ Աղեքսանդրապոլ, մինչեւ չներկայացնէ արձակման վկայականը։ Գիւղացին իր անասունները կը յանձնէ վերոյիշեալ տանուտէրին՝ ու կերթայ իր գիւղը՝ վկայականը առնելու։ Տանուտէրը ինք չի պահեր անասունները և գանոնք կը յանձնէ ուրիշ տեղացիի մը։ 10 օր ետքը գիւղացին կը վերադառնայ, բայց այս անգամ ալ յիշեալ տանուտէրը անասունները չի թողուր, պահանջելով 50 ռուբլի իբր պահպանութեան վարձք, որուն 15ը անասունները պահողին և 35ը իրեն։ Գիւղացին ի զուր կ'աղաչէ կու լայ ու կը պաղատի առաջարկելով 25 ռուբլի տալ։ Տանուտէրը չուզեր մտիկ ընել, մինչեւ որ տեղւոյն պրիսգաւը կը միջամտէ ու կ'որոշէ որ գիւղացին 15 ռուբլի միայն վճարէ տանուտէրին։ Այս վերջինը սակայն չուզելով համակերպիլ, պիտաւը խնդիրը կը տեղեկագրէ գաւառապետին որ կը հրամայէ անմիջապէս ձերբակալել յիշեալ տանուտէրը ու բանտարկել։»

—Բերայի Սւաթերէց Տ. Յովհաննէս քահանայ Մկրեան, բժիշկներու խորհուրդին վրայ երէկ իր ծննդավայրը՝ Պարտիզակ գնաց օդափոխութեան համար։

—Խառն ժողովը երէկ նիստ գումարեց Դալաթիոյ խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Բարձր. Յարութիւն փաշայի։ Կրօն. ժողովէն ներկայ էին միայն Տ. Գրիգորիս Արքեպ. Յովհաննէսեան եւ Տ. Վահրամ եպիսկ. Մանկունի, ինչպէս նաև Քաղ. ժողովոյ անդամներէն Սաթիան փաշա Սալանեան, Եուսուֆեան Տիգրան, Զայեան Իլիաս, Խաչերեան Գրիգոր, Սասեան Մկրտիչ և Տ. Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտիները, որոնք գրեթէ երեք ժամու չափ եկեղեցական-յարաբերական խնդրոց վրայ խորհրդակցելէ յետոյ, կրօն. ժողովոյ անդամոց մէկ մասին բացակայութեան պատճառաւ որոշման մը չկրնալով յանգիլ, որոշեցին անոնց կարգադրութիւնը յաջորդ նիստին թողուլ, որ պիտի գումարուի յառաջիկայ ուրբաթ օր։

—Սամսթիոյ մեծ հրդեհէն այրած աղքատ ընտանիքներու տուներուն շինութեան համար, Պատրիարքարանի կողմէ անցեալ տարի յանձնաժողով մը կազմուած էր։ Յանձնաժողովոյ նախագահը, Բագրեւանդեան վարդապետ Վան մեկնած է. անդամներէն Յովհաննէս էֆ. Կրմիկեան և Լեւոն էֆ. Սաաթճեան գործակցութեամբ ճարտարապետ Մելիտոսեան Գէորգ էֆ.ի, ամէն ջանք չեն ղլանար այս գործին յաջողութեան համար։ Շինութեան ձեռնարկելու համար պաշտօնական ձեւակերպութեանց լրանալուն կը սպասուէր։ Այս մասին դիմումներ եղած են արդէն քաղաքապետութեան, որ բարեհաճեր է խոստանալ հարկ եղած դիւրութիւնները այս կարօտ ընտանիքներուն։ Կը յուսացուի որ մօտերս շինութիւնները սկսին պատրաստուած յատակագծին համեմատ, որ արդէն ներկայացուած է թաղապետական Գ. շրջանակին։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը երկու տեսակ տոմսեր պատրաստել տուած է։ Առանցմէ մէկը չքեղ և ոսկեզօծ, յատկացուած է ամուսնութեանց առթիւ «փոխան ծաղկեփունջի» Հիւանդանոցին ըլլալիք նուիրատուութեանց, իսկ միւսը, սև շրջանակով, ննջեցեալի մը ծանօթներուն և բարեկամներուն կողմէ «փոխան ծաղկեպսակի» եղած նուիրատուութեանց։ Առանց վրայ պիտի նշանակուին նուիրողին անունը և որու կամ ի՞նչ նպատակի համար նուիրուած ըլլալը։

—Տրապիզոնի առաջն. տեղապահը Շերիֆեան անուն աշխարհական անձ մը Օրտուի մէջ առաջն. փոխանորդ կարգեր, և կարգ մըն ալ արտօնութիւններ տուեր է անոր ինքնուրոյն գործելու Վիճակային խնդիրներու մէջ, որոնց դէմ սկսած են բողոքել թէ՝ տեղւոյն ժողովուրդը և թէ ամբողջ քահանայից դասը։

—Ուսումնական Խորհուրդը, ըստ հրաւէրի Սմեն. Ս. Պատրիարք Հօր, երէկ Բերայի Արհեստանոցին մէջ, առանձնապետութեամբ Տոքթ. Թորգոմեան էֆէնտիի, խնդիր նիստ մը ըրաւ Շրջանաւարտից Բընիչ Ցանձնաժողովոյ հետ, որ յետոյ առանձինն եւս գումարուելով, ընտրեց իր Դիւանը և պատրաստեց կատարելի քննութեանց ժամանակացոյցը, որ հրատարակութեան պիտի տրուի ի մօտոյ։ Ցանձնաժողովոյ Դիւանը կազմուած է հետեւեալ կերպով.—Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան՝ Ատենապետ, Նշան էֆ. Թորոսեան՝ Ատենադպիր։ Բնիչ Ցանձնաժողովը յառաջիկայ ուրբաթ ալ, ժամը 7ին նախապատրաստական երկրորդ նիստ մը պիտի ընէ Բերայի Արհեստանոցին մէջ, պատրաստելու համար զրաւոր քննութեանց «Հարցաբանները»։

—Ստացանք Իզմիրի Մամուրեան տպարանէն հրատարակուած հետեւեալ դասագիրքերը.—Առաջին ընթերցարան պատկերազարդ, յօրինեց Մ. Մամուրեան, Գ. տիպ, 3 զրուշ։—Երկրորդ ընթերցարան, պատկերազարդ, Է. տիպ, յօրինեց Մ. Մամուրեան, գին 5 զրուշ։— Զորրորդ ընթերցարան, պատկերազարդ, յօրինեց Մ. Մամուրեան, Է. տիպ, գին 5 զրուշ։—Համառօտ ընդհ. պատմութիւն, Բ. մասը, յօրինեց Մ. Մամուրեան, Բ. տիպ, գին 7ուկէս զրուշ։ Կեդրոնատեղին Իզմիր՝ Մամուրեան գրատուն, և Պոլիս բոլոր գրավաճառներուն քով։

—Բարերդէն կը գրեն մեզ.—Բարերդի մէջ կան Հայոց չորս երկսեռ վարժարաններ, երկուքը Մայր եկեղեցւոյ բակին մէջ և երկուքը ձիրաչէն թաղին մէջ։ Սոյն վարժարանները 1898 ապրիլ մէկէն սկսեալ Ազգ. Պատրիարքարանէն ամսական 6 ոսկի նպաստ ընդունելնուն՝ Պատրիարքական հրամանաւ և առաջնորդարանական արձանագրութեամբ 1898 նոյ. 15ին միացան։ Այս միութիւնը որ տեւեց 10 ամիս, թէեւ շատ օգտակար եղաւ վարժարանաց բարեկարգութեամբ, ընտրը ուսուցչական խմբին համաբաշխութեամբ և ծախուց խնայողական դրութեամբ, բայց ցաւալի է յայտնել թէ առաջն. Տեղապահ Ս. Հօր պատճառաւ՝ այսօր ոչ թէ միայն տասը ամիս է միութիւնը լուծուած է, այլ և ձիրաչէնի որբերը նպաստէ լապաս զրկուելէ զատ, Մայր վարժարանաց կրթական վիճակը խանգարած և Հոգաբարձութեան ու Տեսչութեան գոյութիւնը կնճռոտած է։ Ս. Պատրիարք Հայրը նպաստը չարունակ ղրկելով, հրամաններ կը տեղացնէ կրթական գործը միութեամբ չարունակելու, բայց ի զուր։ Պատրիարքարանը նպաստ ընելով վարժարանաց վարչական հրահանգին համաձայն ընդհ. Հոգաբարձութիւն մը և տեսուչ մը կարգելով, գործը ուղղել կ'ուզէ, բայց Տեղապահ Հայրը, Հոգաբարձութիւնը իր ընդհանուր անուան տակ սեպհականած է։ Անոր հետեւանքը եղաւ ո՛չ թէ միայն Տնօրէնին հեռացումը, այլ ներքին պաշտօնեաներն ալ չտոկալով թէեւ հեռացեալ ելան բողոքելու, բայց տեղապահ Ս. Հայրը ասոնցմէ եօթը առաջնակարգ պաշտօնեաներ չընելով, տեղի տուաւ իրարու ետեւէ տասն ամսուան մէջ եօթնին ալ պաշտօնէ զրկուանօք հեռանալուն, որոնց յաջորդած են այժմ դեռուս պատանիներ և օրիորդներ, զի մէկ կողմէն ուսուցչական արժանիք և կոչում հակցող չկայ, միւս կողմէն ալ ուրիշ պաշտօնեաներ և դրամ, քանի որ ժողովուրդն ալ պաղած է։ Ուսուցչական ապօրինի հեռացում մը վերջինս ալ տեղի ունեցաւ յանձին Պ. Ց. Պալեանի։ Սա բոլոր մասոյց երկրորդ անգամ ըլլալով Գեր. Տեղապահ Ս. Հօր ի նկատառութիւն. Ն. Գերապատուութիւն ոչ թէ միայն պահեց զայն պատկառելի վարչութենէն, այլ և հոգաբարձութեան հետ միանալով, աւա՛ղ, առանց դատաստանի պաշտօնանկեց զայն տղոց յայտարարելով որ անոր առջեւ ալ եւս դաս չըսեն և զայն ճանչնան «չուկայի մարդ»։ Այժմ Բաղ. և Թաղ. ժողովները կը պահանջեն հիմնական քննութիւն և կարգադրութիւն, իսկ տեղապահ Ս. Հայրը Պ. Պալեանը պաշտօնանկելով կուզէ խնդիրը գոցել. վասնզի չէ թէ դպրոցը թիմոց է դարձեր և ազգին 200 ոսկին յումպէտս կը վատնուի։»

Ստեփան էֆ. և Օր. Արաքսի Հէքիմեան, Տէր և Տիկին Մարաք Փէշտմալճեան, Տէր և Տիկին Թովմաս Աւետիսեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Կարապետ Աւետիսեան և զաւակունք, Տէր և տիկին Բարսեղ Աւետիսեան և այլ պարագայք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն թէ

ՏԻԿԻՆ ՓԵՓՐՈՆԻԿ Ս. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

(ԾՆՆԱԼ ԱՒՏԻՍԵԱՆ)

իւրեանց ամուսինը, մայրը, քոյրը, զոքանչը, տալը, հօրաքոյրը և ազգականը հանգեաւ ի Տէր յետ երկարատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ վաղը, կիրակի, 2 յուլիս, ժամ 7.30, Մէլանքլի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

Սկիւտար, 1 յուլիս 1900

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

Մահագիր չտարածողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

Ա. Զ. Դ.

Յառաջիկայ կիրակի, 2 Յուլիս, Գիւտ Տէրոյ Ս. Աստուածածնի ոտանն առթիւ Ս. Եկեղեցւոյս ոտնախմբութիւնը ըլլալով, գիւղիս բարեխրատ քարոզիչ Արժ. Տ. Յակոբոս Ծ. վ. Շահպաղլեան հանդիսաւոր է Ս. Պատարագ և հոգեհանգիստ կատարել ի հանգիստ հոգւոյ Ս. Եկեղեցւոյս հիմնադիր բարեգործական Յարութիւն Ամիրայ Նէվրուզեանի և իր դերդաստանի անդամոց և համօրէն ննջեցելոց իւրոց։

Թող. Խորհուրդ Եէնի-Գիւղ
Ատենադպիր — Ատենապետ
ԹՈՐՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — ՏՈՒՐԹ. Ս. ԼԱՊՁԻՆՃԵԱՆ
Եէնի-Գիւղ, 1 Յուլիս 1900

ԱՌՈՂԱՊԱՀԱՆԹԵԱՆ ՕԳՏԱԿԱՐ ՁԲԱՂՈՒՄ

ՊԻՆ ԳԻՐ ՁԷՇԻՏ վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ծաղիկներու հունտեր, չանգա չիչիներ, չինեարիաներ, պոլսուր մերիհներ, մեխակներ, բեկոնիաներ, պեկոնիաներ, լոպելիաներ, տեսակ տեսակ և հոտաւէտ մանուշակներ, չուհա չիչիներ, տեհպոյներ և ամէն տեսակ հունտեր եւն.։ Մեղրիի սիրահարները վստահ կրնան ըլլալ որ յիշեալ վաճառատունէն գնուած հունտերէն խիստ գոհ պիտի մնան։

Հեռագիր Այսօրուան

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 յուլիս.—Բէքինէն տարուն լուր չկայ։ Անուղղակի հեռագիրները խիստ տագնապալից կը ներկայացնեն թէ՝ Բէքինի և թէ Զինու հիւսիսային բոլոր նահանգներուն կացութիւնը։

—Մինչդեռ զինուորները Թիէն-Զինի մէջ մեծ ձախողուած մը ունեցեր են։

—Զինցիները հիւսիսային նահանգները կը կողոպտեն և քրիստոնեաները կը ջարդեն։

—Երկու հազար Ռուսեր հիւսիսէն դէպ ի Բէքին կը քալեն։

—Տէյլի Մէյլ կ'իմանայ թէ չինական իրազեկ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Բէքինի օտար դեսպանատունները յուլիս 7ին քանդուեր և բոլոր պաշտօնեաները ջարդուեր են։ Զինկ իշխանը այդ ջարդը արգիլել փորձած ատեն սպանուեր է Թուան իշխանին զօրքերուն կողմէ։

ՀԱՐԱՒԱՑԻՆ ԱՓԵՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.—Զրոյց կայ թէ Լորտ Ռոպէրթս հիւանդ է։ Պոթա զօրավարը, բուռն ճակատամարտէ մը ետքը, գրաւեր է Նիթթալոյի կիրճը և մեծ կորուստներ պատճառեր է Անգլիացիներուն։ Քանի մը թնդանօթներ, ամբողջ հեծելազունդ մը և հարիւր հոգի գերի ինկեր են Պոէրներուն ձեռքը։ Իլոֆ հրամանատարը, Քրիւկէր նախագահին փեսան, Անգլիացիներուն ձեռքը գերի ինկեր է։

ԻԿՆԱԹԻԷՎ ՋՕՐԱՎԱՐԸ

Պերլին.—Ռուսիոյ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ ջանքեր կ'ըլլան, որպէս զի Իկնաթիէվ զօրավարը Մուրավիէվ կոմսին յաջորդէ իբրեւ արտաքին գործոց նախարար։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ

ՊՈՆԹՐԷՔՍԷՎԻՃԼ. — Պարսից Շահը՝ այսօր Պոնթրէքսէվիլլէն ճամբայ ելաւ. առողջական վիճակը խիստ բարւոքած է։ Մուզաֆֆէրէտտին Շահը հեռագիր մը ուղղելով Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Լուբէին, շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 12 յուլիս.—(Ցապաղած).—Զինական դեսպանը արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի ներկայացոյցը Զինու պետական խորհուրդին մէկ զեկոյցը, յունիս 29 թուական, որով չի ստանձներ Զինու մէջ ծագած չվճռած թեանց պատասխանատուութիւնը։ Զեկոյցը կ'ըսէ թէ Բէքինի մէջ օտար զինուորներու ընթացքը գոգոած է չփոթութիւնները՝ չինական ժողովուրդին մէջ։ Զեկոյցը յարելէ յետոյ թէ Զին բնաւ չի խորհիր պատերազմիլ Տէրութեանց հետ, կ'ըսէ որ զինուորները մինչեւ հիմա սոսկալուր են պաշտպանելու օտար դեսպանատունները։

Պերլին, 13 յուլիս.—Քանթոնէն յուլիս 12 թուականով կը հեռագրեն Վոլֆ գործակալութեան թէ Լի-Հունկ-Զանկ յունիս 17 թուականով կայս. հրամանագիր մը ստացեր է որ վաւերական կ'երեւայ և կը պահանջէ բոլոր կառավարիչներէն անմիջապէս զինուորներ ղրկել ապրատամարներուն դէմ որոնց մէջ գտնուի Թուան իշխանը։ Լի-Հունկ-Զանկ մտադիր է քանի մը հազար հոգի ղրկել։ հաւանական է որ միւս կառավարիչներն ալ անոր օրինակին հետեւին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Լրագիրները կ'ըսեն թէ պաշտօնական հեռագիր մը հասեր է Լոնտոն՝ ծանուցանող թէ Բէքինի բոլոր օտարականները յուլիս 6ին սպանուեր են։ Ամերիկայ արտաքին գործոց նախարարութիւնէն տեղեկութիւն ուզուելով, պատասխանեց թէ այդ մասին մինչեւ հիմա ոչ է հեռագիր չի ստացած։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ —Շանկայի ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսը հեռագրեր է թէ Շան Թունկի կառավարիչէն առնուած հեռագրի մը նայելով Պոքսրները և ըմբոստ զինուորները յուլիս 7ին ոմբակոծեր են օտար տէրութեանց Բէքինի դեսպանատունները։ Հիւպատոսը կը յայտէ թէ մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ։

ԼՈՆՏՈՆ —Ռիւթէր կ'իմանայ թէ չինական մաքսերու Լոնտոնի մանամիւղը հեռագիր մը ստացեր է հաստատող Բէքինի դեսպանատան ոմբակոծումը, յունիս 7ին՝ թունկ զօրավարին զինուորներուն կողմէ։ Պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուն թէ այդ հեռագիրը շատ յոյս չի ներշնչեր՝ Բէքինի եւրոպացիներուն վիճակին վրայ։

ՊՈՒԻՍԷԼ —Պէլճիքայի արտաքին գործոց նախարարը Շանկայէն հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանող թէ Նիկ զօրավարը Բէքինի Ֆոն յայթեր է ապստամբներուն, և կ'ազատի Զինկ իշխանին և Եունկ-Լու զօրավարին որոնք եւրոպացիները պաշտպանել կ'աշխատին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թիէն-Զինէն յուլիս 6 թուականով կը հեռագրեն թէ Զինցիները նորէն զրաւեր են Թիէն Զինի արուարեան զինարանը, վեց ժամ կռուելէ ետքը։ Մինչդեռ զինուորները մեծամեծ կորուստներու ենթարկուեր են։

ՀԱՐԱՒԱՑԻՆ ԱՓԵՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Ռոպէրթս յուլիս 12 թուականով կը հեռագրէ Բրէթորիայէն.—Ծանրօք կը ծանուցանեմ թէ ամբողջ օրը տեւող ճակատամարտէ մը ետքը, յուլիս 11ին, Պոէրները գերի բռնեցին Նիֆրանէքի անգլիական զինուորները որոնք հինգ ծերազուդերէ կը բաղկանային։ Դեռ 90 հետեւակ և 2 թնդանօթ։ Օգնութիւնները շատ ուշ հասան։ Կը վախնամ թէ կորուստները խիստ շատ են։ Պրլլոր զօրավարը ետ մղեց Պոէրները որոնք Բարտէքսալի մօտ երկաթուղիի գիծը քանդեցին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՊԱՆԴԱՍ

Պերլին,—Գերմանիոյ կայս. պանդան հարիւրին 5 որոշեց զեղջի սակը։

ԼՈՅՍ Շաբաթաթերթի 52րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.—Տարեկան 50 վեցամս. 25 և հատ 1 զրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Դալաթիա։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Դամ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	17
Ամէնէն բարձր գին	»	24	23
Ամէնէն վար գին	»	24	17
Ռումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	108	10
Ամէնէն բարձր գին	»	110	50
Ամէնէն վար գին	»	108	37

ԲԱՑՈՒՄ 1 Յուլիս

Դամ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Ն.	24	19
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	108	50
Դամանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Դամ. Պանքա		—	
Բէէտի ռէնէրալ ՕՔՔմ.		0	34
Դօս. ՕՔ. Շանիէ Վալէօռ		0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	18
Դամատէլ բաժնեթ.		6	35
» ժուիսանս		205	—
« պարտաթ.		480	—
Բ սրպի Կ. Պոլսոյ		468	—
Թրանսվալ		74	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	Ֆր.	22	98
» » » չէք	»	22	88 3/4
Պերլին անտոկոս չէք	Մարք	68	59
Վիեննա չէք	Ֆլոր.	22	05

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17	19
Ազգային ոսկի	»	110	10
Բօլ էմբէրիալ	»	90	30
Քրիմից	»	54	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէճաղիք	»	95	10
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	[illegible]	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Յուլիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	99	—
Օսմանեան Ռանթ սեռի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. բաց.	22	50
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. գոց.	22	37
Օսմանեան Պանքա	11	37
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 0/0	39	—
» Մօնոբոլ	43	—
Պուլկարական 1888	84	—
Եգիպտական իւնիֆիէ	—	—
Սօմիկալ	101	50
Թրանսվալ	2	—
Պտտը երկաթուղի	8	50
Փոխառութիւն	25	310

ԲԱՐԻԶ, 13 Յուլիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 0/0	99	80
» » 3 1/2 0/0	101	10
Օսմ. Քոնս. սեռի Դ.) բաց. Ղրշ.	22	70
) գոց. »	22	77
» » » Բ. »	—	—
« « « Գ. »	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա Ֆր.	530	—
Օսմանիէ »	425	—
Ռումէլի երկաթուղի »	111	—
Դամ. մաքսատուն »	515	—
Դամ. Ռէժի »	312	—
Բրիօռիթի Թիւրք 4 0/0	481	—
Բէէտի Լիոնէ	1042	—
Իտալական Ռանթ »	91	20
Պատիական արտաքին »	71	80
Եգիպտական իւնիֆիէ	—	—
Թրանսվալ »	75	—
Զէք Լոնտոնի վրայ »	35	110
Նրամազեղ »	03	

ՊՐԻՍԷԼ, 13 Յուլիս

Օսմ. Քոնս. սեռի Դ.	22	45
Ռումէլիի երկաթուղի	110	50

ՊԵՐԼԻՆ, 13 Յուլիս

Ռուպլը »	216	10
Ռումէլիի երկաթուղի »	100	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ »	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս »	20	280

ՎԻԵՆՆԱ, 13 Յուլիս

Փոխառ. Լոնտոնի վրայ »	212	40
Ռումէլիի երկաթուղի »	106	50
Օսմ. Ռէժի »	290	—

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տգեղացնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնաբուժ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անարմատ ակառները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակառները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, ուայրն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամենէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) Ի մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդր. վարժարանի նոր տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտ. 1ին։

Ա. Կարգին աշակերտի փափաքողները պէտք է ներկայանան վարժարանին ԸՆԴՀ. ՀՍԿՈՂԻՆ, թուականէս սկսեալ մինչեւ Օգոստոս 20, ամէն Դշ. և Շբ. օրեր, մինչեւ կէս օր՝ առուններն արձանագրել տալու համար։

Վարժարանի կանոնագրով որոշուած մուտքի քննութեան առարկաներն են.

Կրօնի.—Քրիստոնէականի գիտելիք։

Հայերէն.— Աւետարանէն թարգմանութիւն.—Գրաբար քերականական հարցումներ. (տե՛ս գործնական քերականութիւն Գարագաշեանի). — Աշխարհաբար պարզ շարադրութիւն։

Օսմաներէն —Հասարակ ընթերցանութիւն. Ուղղագրութիւն (իմլա). Օ.մ.է հայ. պարզ թարգմ.։

Ֆրանսերէն.—Ֆրանս.է հայերէն թարգմանութիւն. Հայերէնէ ֆրանս. պարզ թարգմանութիւն. քերականական հարցում

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 Ի՛Ն

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Մ. Բ. ԼԷՕՆԱՌ, ընդհանուր գործակալ, Սուվաճբօղլու խան, Կամուրջին մօտ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆԵՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին 162, 924, 140 ֆունտ

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին 29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենսատու թոշակ, եւն. 362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բօլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռոնի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՅՏՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն սիտի ըլլայ։

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐը

Թիթեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրքաշնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը ահաւասիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վըտանգաւոր հետեւութիւններէ, որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԵԼԻ ՔԱՐՍԻԻԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն չնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կոծտապը, դժուարաշնչութիւնը, պրօնխիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԵԼԻ ՔԱՐՍԻԻԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 44—60

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՔԻՆ

Ուղ. ոտքը երկու անգամ կը բռնէն Լիվերփուլ և Ամերիկա դէպ.

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ումբրիա	7718	Պոմնիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Ուրմնիա	7268	Ադրիա	2393
Բավարիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալտիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Սէբրը	2143	Մանրօզզօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շերպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գաղուլոնիա	4845		

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէֆէնտի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիւղ Զբղուխնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնական, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, *ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։*

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմբեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքսանոներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ե. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս or) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ԶՈՒՆԻՆԻՔ !! 197

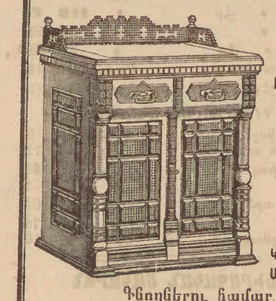

ՆԻՈՒ ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵԲԵՆԱՆ

Ուր կը մտցի միւս բոլոր կարի մեբենաներուն

ՎԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈՅՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ
Կեդրոնատեղին, Միրզէ-ի, Քէօրբիւլի խան, Թիւ 3 և Մասնաճիւղ, Ղալաթիա, Պէօյիւք Միլլէթ խան, 33

NEW HOME

Գնողներու համար վճարման եղանակներ։ Ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ՁԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹԱՄԱՍ ՍԻԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ԸՆԴՈՒՆԷ ՀԷՐԷ Ի Պոլսոյ Ի Օրթաքոյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանիա	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	1011	Մարմօ	724	Բօզարիա	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրօտոնա	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անտէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ցիրիհ	1735
Արիսազօ	2377	Գիտօ	4311	Հիտալկա	1581	Միրաանա	3557	Սիլվիա	1193
Պասանա	1822	Տօմինօ	937	Հինաու	3720	Միլօ	1057	Սրէբօ	1200
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2333	Հորազիո	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաթօ	1713	Հումվէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պրիֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտանիօ	5540	Սոֆիա	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Սանարիա	4036	Թորրիտտ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէսօ	1053	Սրլանտա	1535	Ուրպինօ	2429
Գասէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլրիսօ	2307	Բաէբրմօ	1637	Վասրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վլօրօ	1289
Զիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բիալիա	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանոն	2272	Բինանտա	1663	Եէտտ	1850
Գլիտ	2697	Կալիէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Բօլլա	1613	Զէբրօ	1200
Գօլօրատտ	4235	Կիրանտ	1243	Լօրէնցօ	3191	Բօմէօ	1789		

Իակօ չոգենաւը, նաւապետ Եէյդ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։ Տուրօ չոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 13ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻԶՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1900 Մայիս 24էն սկսեալ մինչեւ յետոյ տնօրինութիւն

Եւրոպական եգերէկն Կամուրջ

11 — Միրկ. ք.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պէշ. 45
11 — Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Քրպ. ենք. սթն. միրկ. պիտի հաղորդակցի 39
11 45 Պօյն. Ք.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 33
12 — Եսմ. մէզպ. պէօյք. թպրն. Քրպ. ենկ. սթն. միրկ. պիտի հաղորդակցի 40
12 45 Միրկ. Ք.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 45
12 45 Ք. Ա. զավ. ենմ. մէզք. պյրտ. Քրպ. ենք. սթն. միրկ. պիտի հաղորդակցի պշկ. 43
1 45 Միրկ. ք.հիս. պէպէք արն.զրչ.օրթ.պշկ. 23
1 45 Ք. Ա. զվզ. ենմ. մէզ. պէօյք. Քրպ. ենք. սթն. միրկ. պիտի հաղորդակցի պշկ. ուրբաթ եւ կիրակի օրերը Միրկ.էն մինչեւ կամուրջ բոլոր նաւամատոյցներուն պիտի մօտենայ 17
1 10 Միրկ. ք. հիս. պէպէք արն. զրչ. օրթ. պշկ. բաց ի ուրբաթէ 21
2 45 Միրկ. Ք. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 21
3 — Եսմ. մէզ. պյրտ. Քրպ. ենք. սթն. միրկ. պիտի հաղորդակցի պշկ. ուր. եւ կիր. Միրկ.էն բոլոր նաւամատոյցներուն պիտի մօտենայ 39
3 45 Միրկ. ք. հիս. պէպ.արն. զրչ.օրթ.պշկ. 43
4 15 Եսմ. մէզք. պյրտ. Քրպ. ենք. սթէն. միրկ. պիտի հաղորդակցի պշկ. ուր. եւ կիր. օրերը ք.հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. 40
5 — Միրկ. ք.հիս. պէպ.արվ.զրչ.օրթ. պէշկ. 17
5 45 Եսմ. մէզպ. պյրտ. Քրպ. ենկ. միրկ. Ք.հիս. պէպ արն Երչ. օրթ պշկ 34
7 30 Եսմ. մէզպ. պէյրտ. Քրպ. ենկ. սթէն. միրկ. Ք.հիս. պէպ.արնվ.զրչ. օրթ.պշկ. 23
8 45 Եսմ. մէզ. պյրտ. Քրպ. ենք. միրկ. ք. հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պշկ. ուրբաթ եւ կիրակի օրերը միայն
9 30 Եսմ. մէզ. պյրտ. Քրպ. ենկ. սթէն. միրկ.Ք.հիս. պէպէք ա Ն.զրչ. օրթ.պշկ. 44
10 10 Ենիմ. մէզպ. պյրտ. Քրպ. ենք. պէպ. օրթ. պշկ. ուր. եւ կիր. օրերը միայն։
10 30 Միրկ. արնվ. ուղղակի կամուրջ 43
10 45 Ք.ա.զվզ. ենմ. մէզք. պէյրտ. Քրպ. ենիք. միրկ. ք. հիս. պէպ. արն. օրթ. պէշկ։ 17

Ասիական եգերէկն Կամուրջ

11 — Ա. հիս. գնտ. վնիք. չնկ. պէյլ. Գզկ. 33
11 30 Պէյզ. բշպհ. չպրլ. զանլ. ա.հիս. (պիտի հաղորդակցի) գնտ. պշկ. ուր. եւ կիր. վնիք. չէնկ. պէյլ. զուզկ. 23
12 — Ա.հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. զզկ.պշկ. 34
12 30 Պէյզ. բշպհ. ենրք. զանլ. միրկ. ա.հիս. գնտ. պէպ. վնիք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 44
1 05 Եսմ. մզք. պյրտ. Քրպ. պյգ. բշպհ. չպրլ. զանլ. ա.հիս. գնտլ. պիտի հաղորդակցի. ուր. եւ կիր. վնք. չնկլ. պէլ. զզկ. 46
2 — Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 34
2 15 Եսիմ. մէզպ. պէօյք. Քրպ. պէյզ. բշպհ. չպրլ. գնլ. ա. հիս. (պիտի հաղորդակցի) գնտ. պշկ. 33
3 15 Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. զզկ.պշկ. 28
4 — Եսիմ. մէզպ. պէօյք. Քրպ. Պէյզ. բշպ. չպրլ. զանլ. ա. հիս. գնտլ. պիտի հաղորդակցի ուր. եւ կիր. միայն
4 30 Պէյք. բշպ. չպրլ. գնլ. ա. դիս. պիտի հաղորդակցի գնտ. 45
5 — Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պյլ. զզկ. պշկ. 38
6 30 Պէյզ. ենրք. զանլ. միրկ. ք. ա. հիս. գնտ.պէպ.արնվ.չնկ.պէյլ.օրթ.զզկ.պշկ. 21
8 22 Ք. Ա. զվզ. ենիմ. մէզպ. պօյք. Քրպ. Պէյզ. բշպ. չպրլ. զանլ. ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ։ 46
10 25 Պէյզ. ենիք. զանլ. ա. հիս. գանտ. չնկլ. պէյլ. պշկ. 33
10 40 Եսմ. մզք. պյրտ. Քրպ. պյգ. բշպ. գնլ. ա. հիս. գնտ. վնք. չէնկ. պէյլ. զզկ. սկիւտ. ուր. եւ կիր. միայն
11 — Զանիփիղէն ուղղակի կամուրջ (բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ) 33
12 — Պէշկ. օրթ. արն. պէպ. Ք. հիս. միրկ. ենիք.Քրպ. պէօյք. մէզք. ենիմ. ք.ա.զվզ. 17
12 10 Ուղղակի միրկ. բաց ի ուրբաթէ 45
1 — Ուղղակի միրկ. 23
1 15 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ ք ք. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պյրտ. մզք. ենմ. 39
2 — Պէշկ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. ենիք. Քրպ. պյրտ. մէզպ. ենիմ. ուր. եւ կիր. միայն 40
2 10 Ուղղակի միրկ. բաց ի ուր. եւ կիրակիէ 21
2 30 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Քրպ. պյրտ. մզք. ենմ. 40
3 — Պշկ. արն. պէպ. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 43
4 — Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. ենիք. Քրպ. պէօյք. մզրպ. ենիմ։ 34
4 20 Պշկ. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 17
5 15 Շկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պէօյրտ. մզրպ. ենմ. ուր. եւ կիր. միայն
6 — Դպթ.Պեշկ. օրթ.զ.զ.արն.պէպ. ք.հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Քրպ. պէյրտ.մզրպ. ենմ. Ք.Ա. զավաք 46
6 45 Պշկ. օրց. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պյրտ. մզք. ենմ. ուրբաթ եւ կիրակի միայն
8 45 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. սթէն.ենիք. Քրպ. պէյրտ. մզրպ. ենիմ. ք. ա. զվզ. 17
9 40 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. պիտի հաղորդակցի 46
10 05 միրկ. ենիք. Քրպ. ք.ք.ոպ. պյրտ. մզրպ. ենիմ. ուր. եւ կիր. պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. 40
10 55 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. գնտ. ա. ք. հիս. միրկ. գնլ. ենրք. բշպ. պէյզ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 23
11 10 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 45
11 40 Միրկ. ենիք. Քրպ. պէյրտ.մզրպ. ենիմ։ 43
11 50 Պշկ. պէպ. Ք. հիս. սթէն. ենիք։ 21
12 05 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. միրկ. 38

Կամուրջէն ասիական եգերէ

12 30 Պշկ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. բշպհ. պէյզ. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 33
1 20 Պյլ. չնկ. ա.հիս. բաց ի ուր. եւ կիր.է 34
2 05 Պեշկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնք. գնտլ. Ա. հիս. 38
2 45 Սկիտ. զզկ. պէյլ. չնկլ. վնք. գնտ. ա. հիս. Դապլ. չպր. բշպհ. պէյզ. ուրբաթ եւ կիրակի Քրպ. պյրտ. մզրպ. ենմ. 45
3 30 Պշկ. զզկն. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա.Ք.հիս. միրկ. զանլ. ենք. բշպ. պէյզ. Քրպ.պյրտ. մզրպ. ենմ։ 23
4 25 Ուղղակի Ա. հիս. 38
5 — Դպթ. Պեշ. զզկ. պէյլ. չէնկ.վնիք.գնտլ. ա.հիս. զանլ. չպզլ. բշպհ. պէյզզ։ 21
7 15 Պեշ. զզկն. պէյլ. չնկ. արնք. գնտլ. ա. ք. հիս. միրկ. գնլ. ենիք. պէյզ. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 44
9 05 Պեշք. զզկն. պեյր. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գնլ. բշպ. պյրզ. 38
10 20 Պեշկ. գնտլ. Ա. հիս. զանլեն. չպզլ. բշպհ. պեյզ. Քրպ. պեշ.մզրպ. Ք.Ա.զավ. ուր. եւ կիր. պէյլ. չնկլ. վնք. 39
10 25 Պեշզ. պյլ. չէնկլ. վնիք։ բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 33
11 — Պեշ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնք. գնտ. պէպէք Ա. հիս. պիտի հաղորդակցի 34
11 30 Դնտ. Ա. հիս. գնլ. չպզ. բշպ. պեյզ. ուրբաթ եւ կիրակի օրերը զզկ. 44
12 — Դպկ. զզկն. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. 33

Կամուրջէն եւրոպական եգերէ

12 — Պեշկ. օրթ. արն. պէպ. Ք. հիս. միրկ. ենիք.Քրպ. պէօյք. մէզք. ենիմ. ք.ա.զվզ. 17
12 10 Ուղղակի միրկ. բաց ի ուրբաթէ 45
1 — Ուղղակի միրկ. 23
1 15 Պեշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ ք ք. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 39
2 — Պեշկ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. ենիք. Քրպ. պյրտ. մէզպ. ենիմ. ուր. եւ կիր. միայն 40
2 10 Ուղղակի միրկ. բաց ի ուր. եւ կիրակիէ 21
2 30 Պեշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 40
3 — Պշկ. արն. պէպ. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 43
4 — Պեշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. ենիք. Քրպ. պէօյք. մզրպ. ենիմ։ 34
4 20 Պշկ. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 17
5 15 Շկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պեշյրտ. մզրպ. ենմ. ուր. եւ կիր. միայն
6 — Դպթ.Պեշկ. օրթ.զ.զ.արն.պէպ. ք.հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Քրպ. պեշյրտ.մզրպ. ենմ. Ք.Ա. զավաք 46
6 45 Պշկ. օրց. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. ուրբաթ եւ կիրակի միայն
8 45 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. սթէն.ենիք. Քրպ. պեշյրտ. մզրպ. ենիմ. ք. ա. զվզ. 17
9 40 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. պիտի հաղորդակցի 46
10 05 միրկ. ենիք. Քրպ. ք.ք.ոպ. պյրտ. մզրպ. ենիմ. ուր. եւ կիր. պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. 40
10 55 Պեշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. գնտ. ա. ք. հիս. միրկ. գնլ. ենրք. բշպ. պեյզ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 23
11 10 Պեշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ք. հիս. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 45
11 40 Միրկ. ենիք. Քրպ. պեշյրտ.մզրպ. ենիմ։ 43
11 50 Պշկ. պէպ. Ք. հիս. սթէն. ենիք։ 21
12 05 Պեշկ. օրթ. զրչ. արնվ. միրկ. 38

Կամուրջէն ասիական եգերէ

12 30 Պշկ. զզկն. պեշյլ. չէնկլ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. բշպհ. պեշզ. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 33
1 20 Պեշյլ. չնկլ. ա.հիս. բաց ի ուր. եւ կիր.է 34
2 05 Պեշկ. զզկ. պեշյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. 38
2 45 Սկիտ. զզկ. պեշյլ. չնկլ. վնք. գնտ. ա. հիս. Դապլ. չպր. բշպհ. պեշյզ. ուրբաթ եւ կիրակի Քրպ. պյրտ. մզրպ. ենմ. 45
3 30 Պշկ. զզկն. օրթ. պեշյլ. չէնկ. արնվ. պեշ. գնտլ. Ա.Ք.հիս. միրկ. զանլ. ենք. բշպ. պեշզ. Քրպ.պյրտ. մզրպ. ենմ։ 23
4 25 Ուղղակի Ա. հիս. 38
5 — Դպթ. Պեշ. զզկ. պեշյլ. չէնկ.վնիք.գնտլ. ա.հիս. զանլ. չպզլ. բշպհ. պեշյզ. Քրպ. պեշ.մզրպ. ենմ։ 21
7 15 Պեշ. զզկն. պեշյլ. չնկ. արնք. գնտլ. ա. ք. հիս. միրկ. գնլ. ենիք. պեշյզ. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 44
9 05 Պեշք. զզկն. պեշր. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գնլ. բշպ. պյրզ. 38
10 20 Պեշկ. գնտլ. Ա. հիս. զանլեն. չպզլ. բշպհ. պեշյզ. Քրպ. պեշյ.մզրպ. Ք.Ա.զավ. ուր. եւ կիր. պեշյլ. չնկլ. վնիք. 39
10 25 Պեշզ. պեշյլ. չէնկլ. վնիք։ բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 33
11 — Պեշ. զզկ. պեշյլ. չէնկ. վնք. գնտ. պեշպէք Ա. հիս. պիտի հաղորդակցի 34
11 30 Դնտ. Ա. հիս. գնլ. չպզ. բշպ. պեշյզ. ուրբաթ եւ կիրակի օրերը զզկ. 44
12 — Դպկ. զզկն. պեշյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. 33

ԴԺՈՒՌԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾԻ ԻՋՈՒԱԳԻՐ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, եթէ բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչասպառ կը խժլտան, և կուրծքը չի կրնար գիտ ընել։ Դարմանին համար բոլոր մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԲՐԻԲԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որոնք նապէս կը բուժեն, կուրծքի խիստ հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բրիչկներ կը յանձնարարեն այս Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդներու մէջ միմիայն ԷՍԲՐԻԲ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներուն մէջ։ 497

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ Բարայի պատրաստ կօշիկի վաճառատան մեծ սեպհական գործարանէն էր կարգեալ եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց տղայոց, այս անգամ բացած է ի Պոլիս Թիա կՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի բրանսական և անգլիական գործարանաբերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաստիկներ, Բօ-տը-Միէտ լուստրին, տելա, կլասէ, այծի մորթ, քրոմոտ, և մետաքս, նաև զուտ քթիկի ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և պրոդիկ սակօշիկներ։ Ճշմարիտ կտրով և գեղեցիկ։ Ցանձնաբարութիւնք կը կատարուին ամէն չափու վրայ։ 592

Բարեհաւատութիւն, տոկունութիւն եւ անմրձելի ազանութիւն
(Քարտէզ պրոպագանդին գլխոյ թիւ 15)

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵՏԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍԱՆ

Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕԳՍՏՈՍԻԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՐ

Յուլիս 17ին Միսկերիի, Մարսիլիոյէն։
» 23ին Սիուխասի, Պաթումէն։

ԾԵԿՆՈՒՈՒԹՔ

Յուլիս 18ին Միսկերիի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 24ին Սիուխասի, Մարսիլիա։

Ցոմսեր ուղղակի Բարիզի գնացող։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Բարեկամ վրայ։ 516 Թ. ՌՈՂՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

—)(52)(—

ԹԷՕՖՈՐ ՈՒԱԴՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Գ.

ՈՒԻՆԻՖՐԷՏԻ ԴԻՒԹՈՒԹԻՒՆը

6

Ժամերով աջ ու ձախ գացինք եկանք ամէն ուղղութեամբ, զանի գտնելու համար—Սիֆին մերթ ընդ մերթ իր սաղին ձայնը հանելով—բայց առանց ո և է արդիւնքի։

—Իմ կարծիքս այն է թէ չիտակ Լանպերի գացած է տն, ըսաւ Սինֆին. և լաւ եւս է որ առանց ժամանակ կորսնցնելու, հո՛ն ալ երթանք։

Ու չիտակ գացինք լերան գլուխը, և քիչ մը հանգիստ առնք Ուիտֆաի վրայ ուր Սինֆին քիչ մը հաց ու պանիր և գարեջուր առաւ հիւրակէն։ Յետոյ միւս կողմէն վար իջանք։ Երբեք սիրտ չուների ուշադրութիւն ընելու վերջալոյսի գեղեցկութեան, լերանց սարերուն որ կը հալէին վարդագոյն ու նուրբ կանանչ երկնքի մը մէջ որուն վրայ հրեղէն ամպերու գունդ մը շարուած էր. և սակայն կը տեսնեմ զայն հիմա երբ կը գրեմ, և կը լսեմ ինչ որ չէի լսեր կարծես ան ատեն, գեղեցիկ երգը Կալէսցի ուղեցոյցի մը որ մեր առջեւ երիտասարդ զբօսաշրջիկներու խումբ մը կ'առաջնորդէր դէպ ի լանպերի։

Երբ գիւղ հասանք ժամերով հետազօտութիւններ ըրինք, առանց հետք մը իսկ գտնելու։ Ո՛հ, այն սոսկալի մտածումը թէ Ուինֆիրէտ բլուրներուն վրայ ասդին անդին կը թափառէր գիշերն ի բուն անօթի ծարաւ։ Գացի այն պանդոկը զոր Սինֆին ցոյց տուաւ ինձ, մինչ ինք գնաց գտնել մէկ քանի ժիրսի բարեկամուհիներ, որոնք ըսաւ, շրջակաները կը բնակէին։ Խոստացաւ վերադառնալ իմ մօտ առտուն կանուխ, որպէս զի կարենայինք մեր փնտռտուքին վերսկսիլ արշալոյսին։

Երբ ընթրիքէն ետքը անկողին մտայ, ըսի իւրովի. «Այս գիշեր քուն չիկայ ինձ համար։» Բայց կը սխալէի։ Այնքան մեծ էր խոնջէնքս որ քունը ծանրացաւ վրայս այնքան ուժով որ չկրցայ դէմ դնել։ Երբ ծառան եկաւ ձայն տալ ինձ արշալոյսին, ինծի այնպէս կը թուէր թէ դեռ նոր անկողին մտած էի։ Անտարակոյս զիս ուրիշ ո և է ծանր հիւանդութենէ զերծ պահողը այս խորունկ քունն էր։

Տեսայ որ Ժիրսին արդէն իսկ վարը ինծի կ'սպասէր, աղած միսի ու գարեջուրի զօրացուցիչ նախաճաշով մը պատրաստուել